

Міністерство освіти і науки України
Криворізький національний університет
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування

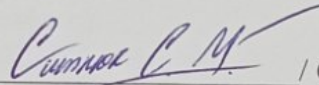
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної (бакалаврської) роботи

зі спеціальності 281- Публічне управління та адміністрування

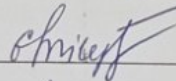
Тема роботи: «Формування фінансової політики територіальної
громади»

Виконав: студент групи ПУА-22

/ Ситнюк С.М. /

Керівник випускної роботи

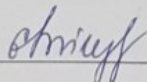
/ д.е.н., професор Міщук Є.В. /

Нормоконтролер

/ к.е.н., доц. Адамівська /

Завідувач кафедри

/ д.е.н., професор Міщук Є.В. /

Кривий Ріг
2026 р.

Криворізький національний університет
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра маркетингу, обліку, оподаткування та публічного управління
Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань 28 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 281 – Публічне управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Зав.кафедри МООПУ
д.е.н., професор Євгенія МІЩУК

«19» лютого 2026 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну (бакалаврську) роботу здобувачу вищої освіти

Ситнюка Сергія Максимовича

1. Тема роботи: Формування фінансової політики територіальної громади
керівник роботи: Міщук Є.В., д.е.н., професор

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджено наказом по КНУ від «19» лютого 2026 року № 111с

2. Строк подання студентом роботи: «15» червня 2026 р.

3. Вихідні дані до роботи: наукова та періодична література з питань формування фінансової політики територіальної громади.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити:

1. Теоретико-методологічні основи формування фінансової політики територіальної громади

2. Аналіз стану формування фінансової політики територіальної громади (на прикладі міста Кривий Ріг)

5. Перелік графічного матеріалу:

Рисунок 1.1 – Класифікація інструментів фінансової політики ТГ

Рисунок 1.2 – Система нормативно-правового забезпечення фінансової політики територіальної громади

Рисунок 2.1 – Динаміка ключових власних податкових надходжень бюджету Криворізької міської ТГ у 2023-2025 рр., млн грн

Рисунок 2.2 – Динаміка видатків на охорону здоров'я, ЖКГ та інфраструктуру Криворізької громади за 2023-2025 рр.

6. Консультанти розділів роботи:

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 1	Міщук Є.В.	11.03 Міщук	16.04 Міщук
Розділ 2	Міщук Є.В.	11.04 Міщук	21.05 Міщук

7. Календарний план

№ з/п	Етапи роботи	Термін виконання	Позначка про виконання
1	Співбесіда зі здобувачем вищої освіти за тематикою роботи, видача переліку рекомендованої нормативної, інструктивної бази та учбової літератури	19.02.2026	Виконано
2	Збір матеріалів до кваліфікаційної (бакалаврської) роботи	19.02.2026 - 08.03.2026	Виконано
3	Групування та аналіз зібраного матеріалу, уточнення завдань кваліфікаційної (бакалаврської) роботи	10.03 - 15.03.2026	Виконано
4	Підготовка I розділу кваліфікаційної (бакалаврської) роботи та подання його керівнику	17.03 -26 16.04.2026	Виконано
5	Підготовка II розділу кваліфікаційної (бакалаврської) роботи та подання його керівнику	17.04 - 21.05.2026	Виконано
6	Підготовка вступної частини	22.05.2026	Виконано
7	Перевірка роботи керівником та доопрацювання роботи	23.05.- 27.05.2026	Виконано
8	Отримання відгуку керівника	16.06.2026	Виконано
9	Попередній захист роботи	12.06.2026	Виконано
10	Захист роботи в ЕК		

Дата видачі завдання «19» лютого 2026 р.

Студент Ситнюк С.М. Ситнюк С.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи Міщук Є.В. Міщук Є.В.

Міністерство освіти і науки України
Криворізький національний університет
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра маркетингу, обліку, оподаткування та публічного управління

РЕФЕРАТ

на кваліфікаційну (бакалаврську) роботу на тему:
«Формування фінансової політики територіальної громади»

89 сторінок, 10 таблиць, 4 рисунки, 49 джерел, 4 додатки

Мета дослідження: провести комплексний аналіз процесу формування фінансової політики Криворізької громади, оцінити результативність застосованих бюджетно-фінансових механізмів та надати пропозиції щодо її вдосконалення.

Завдання дослідження: визначити поняття та сутність фінансової політики територіальної громади; розглянути нормативно-правове забезпечення її формування; дослідити фінансову спроможність територіальних громад та методичні підходи до оцінки результативності фінансової політики; проаналізувати зарубіжний досвід формування фінансової політики територіальних громад; здійснити аналіз практики формування фінансової політики Криворізької територіальної громади; визначити основні проблеми та обґрунтувати перспективи вдосконалення фінансової політики Криворізької територіальної громади.

Об'єкт дослідження: процес формування та реалізації фінансової політики Криворізької територіальної громади

Предмет дослідження: теоретичні та практичні аспекти формування та реалізації фінансової політики Криворізької територіальної громади.

Результати дослідження: розглянуто теоретичні засади формування фінансової політики територіальної громади; проаналізовано нормативно-правове забезпечення управління місцевими фінансами; досліджено підходи до оцінювання фінансової спроможності та результативності фінансової політики територіальних громад; узагальнено зарубіжний досвід організації фінансової політики на місцевому рівні; здійснено аналіз практики формування фінансової політики Криворізької територіальної громади та оцінено її фінансову стійкість; визначено основні проблеми й запропоновано напрями вдосконалення фінансової політики громади.

Ключові слова: ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА, ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА, МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ, МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ, ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ, БЮДЖЕТНІ РЕСУРСИ, ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ, ГРАНТОВА ПІДТРИМКА, ІНВЕСТИЦІЇ, ЦИФРОВІЗАЦІЯ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І
ТЕРМІНІВ

1. ЄС – Європейський Союз;
2. ЖКГ – житлово-комунальне господарство;
3. ЗУ – Закон України;
4. КМУ – Кабінет Міністрів України;
5. КП – комунальне підприємство;
6. млн – мільйон;
7. млрд – мільярд;
8. ТГ – територіальна громада;
9. тис. – тисяча;
10. грн – гривня.
11. ОМС – органи місцевого самоврядування.
12. МС – міське самоврядування.
13. ФП-КТГ – фінансова політика Криворізької територіальної громади.

ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ НА РОБОТУ	2
РЕФЕРАТ	4
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ	5
ВСТУП	7
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	9
1.1 Поняття та сутність фінансової політики територіальної громади	9
1.2 Нормативно-правове забезпечення формування фінансової політики територіальної громади	19
1.3 Фінансова спроможність територіальних громад та методичні підходи до оцінки результативності фінансової політики	27
2 АНАЛІЗ СТАНУ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ (НА ПРИКЛАДІ МІСТА КРИВИЙ РІГ)	37
2.1 Зарубіжний досвід формування фінансової політики територіальної громади	37
2.2 Аналіз практики формування фінансової політики Криворізької територіальної громади	46
2.3 Проблеми та перспективи вдосконалення формування фінансової політики Криворізької територіальної громади	62
ВИСНОВКИ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
ДОДАТКИ	78

ВСТУП

Актуальність теми зумовлена необхідністю вдосконалення фінансової політики територіальних громад в умовах децентралізації, війни та повоєнного відновлення. Особливої уваги потребують великі промислові громади, які стикаються з демографічними змінами, руйнуванням інфраструктури та зростанням соціального навантаження. Зміни в законодавстві посилюють вимоги до прозорості та ефективності використання бюджетних коштів, що вимагає впровадження сучасних методів планування та цифровізації управління. Дослідження цих аспектів має важливе значення для забезпечення фінансової стійкості та сталого розвитку територій.

Теоретичну основу дослідження фінансової політики на рівні територіальних громад становлять наукові доробки О. Кириленко, В. Куйбіди, А. Ткачука, О. Коротича, Ю. Битяка, С. Серьогіної, Л. Біли-Тіунової, М. Лахижи, А. Мельника, Г. Монастирського. Важливе значення для роботи мають аналітичні доповіді та стратегічні матеріали Національного інституту стратегічних досліджень, а також сучасні науково-методичні розробки і публікації у сфері проєктного менеджменту та цифровізації публічного сектору. Водночас практичний досвід формування фінансової політики у промислових громадах України все ще потребує комплексного емпіричного аналізу й системного узагальнення, що й визначає актуальність цієї теми.

Мета роботи полягає у проведенні комплексного аналізу процесів формування фінансової політики територіальної громади, оцінці результативності застосованих бюджетно-фінансових механізмів та обґрунтуванні пропозицій щодо її вдосконалення в Кривому Розі.

Досягнення визначеної мети реалізується через виконання таких завдань:

- визначити поняття та сутність фінансової політики територіальної громади;
- розглянути нормативно-правову базу формування фінансової політики територіальної громади;

- дослідити фінансову спроможність територіальних громад та методичні підходи до оцінки результативності фінансової політики;
- розглянути зарубіжний досвід формування фінансової політики територіальної громади;
- проаналізувати практику формування фінансової політики Криворізької територіальної громади;
- виявити проблеми та перспективи вдосконалення формування фінансової політики Криворізької територіальної громади.

Об'єкт дослідження - процес формування та реалізації фінансової політики Криворізької територіальної громади.

Предмет дослідження - правові, бюджетно-фінансові та організаційні інструменти і механізми формування фінансової політики Криворізької територіальної громади.

Для досягнення поставленої мети та виконання визначених завдань у роботі застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, зокрема методи узагальнення та порівняння, системний підхід, структурно-логічний і статистичний аналіз, дескриптивний та ретроспективний методи, а також прийоми дедукції та індукції.

Інформаційну основу дослідження становлять нормативно-правові акти України, що регулюють сферу місцевого самоврядування та бюджетних відносин, наукові праці вітчизняних учених, монографії, статистичні дані, матеріали офіційних вебресурсів органів державної влади та місцевого самоврядування, а також інші наукові й інформаційно-аналітичні джерела.

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

1.1 Поняття та сутність фінансової політики територіальної громади

В умовах децентралізації влади та розширення фінансової самостійності місцевого самоврядування (далі – МС) особливого значення набуває формування ефективної фінансової політики територіальних громад (далі – ТГ). Саме фінансова політика визначає напрями мобілізації, розподілу та використання фінансових ресурсів, створюючи передумови для сталого соціально-економічного розвитку території, підвищення якості публічних послуг і забезпечення належного рівня добробуту населення. Водночас ефективне управління фінансовими ресурсами громади потребує чіткого розуміння змісту, основних принципів та особливостей фінансової політики як складової системи МС. Тому дослідження поняття та сутності фінансової політики ТГ є важливим для визначення її ролі у забезпеченні фінансової стійкості, економічної спроможності та конкурентоспроможності громади в сучасних умовах розвитку.

У сучасних наукових працях фінансова політика ТГ розглядається як цілісна система цілей, принципів і механізмів формування, розподілу та використання фінансових ресурсів, орієнтована на досягнення сталого соціально-економічного розвитку громади. Зокрема, у монографії дослідників Національного інституту стратегічних досліджень підкреслюється, що ефективна фінансова політика території потребує чіткого розмежування стратегічного фінансового планування та повсякденних адміністративних процесів, а також вироблення довгострокового бачення щодо формування доходів і визначення видаткових пріоритетів [9]. Цей підхід знаходить подальший розвиток у працях В. Куйбіди, А. Ткачука та В. Заблоцького, які зазначають, що результативна регіональна політика, включно з фінансовою

політикою ТГ, можлива лише за умови узгодженої взаємодії трьох рівнів управління – державного, регіонального та місцевого [42].

Фінансова політика ТГ набуває статусу об'єкта публічного управління в той момент, коли громада відмовляється від практики реагування на поточні фінансові виклики та переходить до цілеспрямованого формування власної дохідної бази і визначення довгострокових інвестиційних орієнтирів. У дисертаційному дослідженні І. Курила обґрунтовується, що такий процес відбувається поступово та потребує належного інституційного розвитку як представницьких, так і виконавчих органів місцевого самоврядування (далі – ОМС)[19]. Разом із цим Г. Дробенко та Р. Дробенко наголошують, що в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови особливого значення набуває стратегічне фінансове планування саме на місцевому рівні, тобто на рівні ТГ [10].

Основними складовими місцевої фінансової політики є ціль, принципи, механізм реалізації та ризики. Ціль визначає ключові завдання, які необхідно вирішити для забезпечення фінансової стабільності та соціально-економічного розвитку ТГ. Принципи відображають базові підходи до формування та реалізації фінансової політики, визначаючи форми і методи розв'язання наявних проблем. Механізм реалізації охоплює сукупність інструментів і способів залучення фінансових ресурсів, а також напрями їх ефективного використання для досягнення поставлених цілей. Водночас важливо враховувати ризики, які можуть перешкоджати виконанню визначених завдань, зокрема недостатність фінансових ресурсів, економічну нестабільність, зміни законодавства чи вплив зовнішніх факторів. Взаємозв'язок цих складових забезпечує цілісність і результативність фінансової політики територіальної громади [15; 23].

Варто зазначити, що формування фінансової політики на місцевому рівні потребує чіткого визначення стратегічних цілей, а також ефективних механізмів і методів їх досягнення. Важливою умовою її результативності є якісний підхід до розроблення та впровадження фінансових рішень. У процесі реалізації поставлених завдань необхідно забезпечувати належну координацію між усіма

учасниками управлінського процесу та узгоджувати як самі завдання, так і способи їх виконання. Таким чином, ефективне здійснення повноважень ОМС значною мірою залежить від науково обґрунтованої та послідовної фінансової політики.

Важливим аспектом дослідження сутності фінансової політики територіальної громади є визначення її функціонального призначення. Саме через функції розкривається практична роль фінансової політики у процесі формування, розподілу та використання фінансових ресурсів громади. Реалізація відповідних функцій забезпечує фінансову стійкість ТГ, створює умови для її соціально-економічного розвитку та підвищення якості життя населення. Основні функції фінансової політики територіальної громади наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Основні функції фінансової політики територіальної громади

Функція	Характеристика
Розподільча	Передбачає розподіл та перерозподіл фінансових ресурсів громади між різними сферами діяльності відповідно до потреб соціально-економічного розвитку території. Забезпечує фінансування освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства та інших напрямів діяльності.
Регулююча	Спрямована на вплив органів місцевого самоврядування на економічні та соціальні процеси шляхом застосування бюджетних, податкових та інвестиційних інструментів. Забезпечує збалансований розвиток території та ефективне використання фінансових ресурсів.
Стимулююча	Полягає у створенні фінансових умов для активізації підприємницької діяльності, залучення інвестицій, розвитку місцевого бізнесу та реалізації інноваційних проєктів. Сприяє зростанню доходної бази місцевого бюджету та підвищенню конкурентоспроможності громади.
Контрольна	Забезпечує контроль за формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів громади, дотриманням бюджетного законодавства та цільовим використанням бюджетних коштів. Сприяє підвищенню прозорості та підзвітності органів місцевого самоврядування.
Соціальна	Спрямована на забезпечення належного рівня життя населення, фінансування соціальних програм, підтримку вразливих категорій громадян та створення умов для соціальної стабільності й згуртованості громади.

Джерело: сформовано самостійно на основі аналізу літератури

Дані таблиці свідчать, що функції фінансової політики ТГ є взаємопов'язаними та спрямованими на забезпечення її фінансової стійкості й соціально-економічного розвитку. Визначено, що провідне значення мають розподільча та регулююча функції, оскільки саме вони забезпечують формування фінансових ресурсів та визначають напрями їх використання. Водночас стимулююча функція сприяє розширенню економічного потенціалу громади, контрольна забезпечує ефективність та прозорість управління фінансами, а соціальна орієнтована на підвищення добробуту населення та задоволення суспільних потреб. Сукупна реалізація зазначених функцій створює передумови для досягнення стратегічних цілей розвитку ТГ.

Водночас фінансова політика ТГ не функціонує відокремлено, а є складовою економічної політики громади та перебуває у тісному взаємозв'язку з іншими напрямками місцевого управління. Насамперед вона взаємодіє з бюджетною політикою, яка визначає порядок формування та використання коштів місцевого бюджету, а також із податковою політикою, що забезпечує формування дохідної бази громади через систему місцевих податків і зборів. Важливе значення має взаємозв'язок фінансової політики з інвестиційною політикою, оскільки ефективне управління фінансовими ресурсами створює передумови для залучення інвестицій та реалізації проєктів розвитку. Крім того, фінансова політика пов'язана з борговою політикою громади, яка регулює питання залучення позикових коштів та управління борговими зобов'язаннями. Особливу роль відіграє взаємодія з політикою місцевого економічного розвитку, адже фінансові ресурси є основою підтримки підприємництва, модернізації інфраструктури та підвищення конкурентоспроможності території. Таким чином, фінансова політика виступає одним із ключових інструментів реалізації економічної політики ТГ та забезпечення її сталого розвитку.

Сучасна наука вирізняє декілька класифікаційних ознак інструментів фінансової політики територіальної громади (див. рис. 1.1).

Рисунок 1.1 – Класифікація інструментів фінансової політики ТГ

Джерело: сформовано самостійно

На рисунку представлено класифікацію інструментів фінансової політики ТГ за трьома основними критеріями: змістом впливу, масштабом застосування та часовим горизонтом дії. За змістом впливу виділено правові, бюджетно-податкові, інвестиційні, інформаційно-комунікаційні та соціально-економічні інструменти. Зокрема, до правових належать нормативно-правові акти громади та регламенти, до бюджетно-податкових – формування і виконання бюджету, місцеві податки та збори, а до інвестиційних – інвестиційні проекти та державно-приватне партнерство. За масштабом дії інструменти поділяються на загальнодержавні, регіональні та локальні залежно від рівня їх формування і реалізації. За часовим горизонтом розрізняють стратегічні інструменти, спрямовані на довгостроковий розвиток громади (наприклад, стратегія розвитку), тактичні, що забезпечують досягнення середньострокових цілей (програми соціально-економічного розвитку), та оперативні, які використовуються для поточного управління фінансовими ресурсами

(бюджетний розпис, фінансовий контроль). Така класифікація дає змогу комплексно охарактеризувати механізми реалізації фінансової політики територіальної громади та визначити їх роль у забезпеченні її сталого розвитку.

Розроблення фінансової політики є важливою передумовою реалізації довгострокових планів розвитку ТГ та базується на всебічному аналізі наявних фінансових ресурсів, потенційних можливостей і ризиків. Ефективна фінансова політика дає змогу своєчасно виявляти фінансові загрози та визначати механізми їх мінімізації. Обґрунтований підхід до оцінки можливих ризиків сприяє запобіганню фінансовим труднощам і забезпечує стабільність функціонування громади. За умови належного формування фінансової політики виникнення непередбачених витрат або надзвичайних ситуацій не повинно суттєво впливати на фінансовий стан ОМС. Для цього необхідно здійснювати комплексну оцінку матеріальних і фінансових проблем, розробляти заходи щодо їх подолання, а також забезпечувати ефективний фінансовий аналіз і контроль.

У процесі формування фінансової політики ОМС досліджують усі сфери діяльності громади, враховують особливості економічного розвитку території та її суспільно-політичне середовище. Комплексний аналіз соціальних, економічних і суспільних чинників створює основу для вироблення ефективної фінансової політики, спрямованої на забезпечення сталого розвитку територіальної громади.

Особливе значення в системі фінансової політики територіальної громади має фінансово-економічний механізм, адже саме від нього залежить здатність громади ефективно реалізовувати покладені на неї функції та повноваження. У своїй фундаментальній праці з місцевих фінансів О. Кириленко виділяє такі основні групи інструментів, як бюджетні, податкові, інвестиційні та грантові [16]. Кожна із зазначених груп характеризується власною специфікою застосування та потребує використання відповідних методів оцінювання ефективності. Водночас у колективній монографії під керівництвом О. Кириленко обґрунтовується, що в умовах децентралізації ключова роль у забезпеченні фінансової спроможності поступово переходить від центрального

рівня до місцевого, що посилює актуальність пошуку додаткових джерел формування доходів громад [16].

Суттєвий вплив на фінансову політику індустріальних ТГ України справляють їх демографічні та структурні особливості. Насамперед значна частина таких громад характеризується монофункціональною структурою економіки, що зумовлює високу залежність місцевих бюджетів від діяльності обмеженого кола великих платників податків. Крім того, значне антропогенне навантаження потребує спрямування значних фінансових ресурсів на розвиток та модернізацію екологічної інфраструктури. Додатковим викликом стали повоєнні міграційні процеси, унаслідок яких у промислових центрах зосередилася значна кількість внутрішньо переміщених осіб, що призвело до трансформації соціальної структури громад. За таких умов особливої актуальності набуває впровадження сучасних форм інституційного забезпечення МС, зокрема створення спеціалізованих аналітичних центрів, проєктних офісів та ситуаційних служб.

Традиційна система виконавчих ОМС, сформована для виконання переважно адміністративних, господарських і комунальних функцій, дедалі менше відповідає сучасним викликам розвитку громад. Необхідність залучення значних інвестиційних ресурсів, реалізації масштабних проєктів розвитку та ефективного управління міграційними процесами вимагає оновлення інституційної структури управління. Як зазначають у своїх дослідженнях М. Лахижа [20] та А. Мельник із співавторами [22], одним із дієвих шляхів вирішення цієї проблеми є створення спеціалізованих комунальних установ, які забезпечують аналітичний і проєктний супровід розвитку громади, що дає змогу ОМС зосередитися на стратегічному управлінні та довгостроковому плануванні.

Отже, фінансову політику територіальної громади доцільно визначати як сукупність цілей, принципів, методів та інструментів управління фінансовими ресурсами громади, спрямованих на забезпечення її фінансової стійкості, ефективного використання бюджетних коштів та сталого соціально-економічного розвитку території.

Ефективне управління фінансовими ресурсами ТГ ґрунтується на дотриманні низки базових принципів, які визначають порядок формування, розподілу та використання фінансових ресурсів. Саме принципи управління забезпечують узгодженість фінансової політики з потребами соціально-економічного розвитку громади, сприяють раціональному використанню бюджетних коштів та підвищують результативність діяльності ОМС. Їх дотримання створює необхідні умови для забезпечення фінансової стійкості громади, підвищення рівня довіри населення до органів влади та досягнення стратегічних цілей розвитку території. Основні принципи управління фінансовими ресурсами ТГ наведено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Основні принципи управління фінансовими ресурсами територіальних громад

Принцип	Характеристика
Принцип плановості	Передбачає розроблення середньо- та довгострокових планів управління фінансовими ресурсами з урахуванням стратегічних цілей розвитку громади.
Принцип об'єктивності	Базується на реальній оцінці фінансових можливостей громади та врахуванні соціально-економічних показників її розвитку.
Принцип єдності	Забезпечує узгодженість фінансової політики та координацію діяльності всіх органів місцевого самоврядування у процесі управління фінансами.
Принцип прозорості	Передбачає відкритість інформації щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів громади.
Принцип контрольованості	Забезпечує здійснення постійного внутрішнього та зовнішнього контролю за використанням фінансових ресурсів.
Принцип ефективності	Спрямований на досягнення максимального результату від використання наявних фінансових ресурсів при мінімальних витратах.
Принцип правової впорядкованості	Передбачає дотримання вимог чинного законодавства на всіх етапах управління фінансовими ресурсами.
Принцип звітності	Полягає у регулярному складанні та оприлюдненні звітів щодо надходження і використання бюджетних коштів.
Принцип послідовності	Забезпечує стабільність фінансової політики та реалізацію запланованих заходів без необґрунтованих змін.
Принцип демократичності	Передбачає залучення громадськості та врахування інтересів мешканців під час прийняття фінансових рішень.

Джерело: узагальнено автором на основі [15; 14]

Дані таблиці свідчать, що управління фінансовими ресурсами територіальної громади має здійснюватися на основі комплексної системи взаємопов'язаних принципів. Визначено, що ключове значення мають принципи

плановості, об'єктивності та ефективності, оскільки саме вони забезпечують формування реалістичної фінансової політики та раціональне використання бюджетних ресурсів.

Особливу роль відіграють принципи прозорості, звітності та контрольованості, які сприяють підвищенню рівня відкритості діяльності ОМС та забезпечують громадський контроль за використанням коштів місцевого бюджету. Їх дотримання дозволяє мінімізувати ризики нецільового використання фінансових ресурсів і підвищує довіру населення до місцевої влади.

Водночас принципи єдності, послідовності та правової впорядкованості створюють організаційне підґрунтя для реалізації фінансової політики громади, забезпечуючи узгодженість дій усіх учасників бюджетного процесу та відповідність управлінських рішень чинному законодавству. Важливе значення також має принцип демократичності, який передбачає врахування потреб населення та залучення громадськості до процесу прийняття фінансових рішень.

Таким чином, наведені принципи формують основу ефективного управління фінансовими ресурсами територіальної громади та забезпечують досягнення стратегічних цілей її соціально-економічного розвитку.

У процесі реалізації реформи децентралізації в Україні ОМС отримали суттєво розширені повноваження, що одночасно зумовило зростання рівня їхньої відповідальності за результати управлінської діяльності. У зв'язку з цим місцеві фінанси посіли важливе місце в системі суспільних відносин, оскільки від ефективності їх формування та використання значною мірою залежить розвиток територіальних громад. Рівень якості управління місцевими фінансовими ресурсами є одним із ключових факторів, що визначає соціально-економічний розвиток не лише окремої громади, а й держави загалом. Використання сучасних науково обґрунтованих підходів і методів управління фінансами сприяє зміцненню фінансової спроможності громад та забезпечує умови для їх сталого розвитку.

Серед основних методів управління місцевими фінансами українські науковці-економісти виокремлюють такі: фінансове прогнозування та бюджетування, оперативне управління фінансовими ресурсами, фінансове стимулювання, облік, фінансовий контроль і аудит, а також місцеве оподаткування [23].

У сучасних умовах децентралізації територіальні громади отримали у своє розпорядження значні фінансові ресурси, що підвищує важливість їх раціонального та результативного використання. Спрямування бюджетних коштів має здійснюватися насамперед на реалізацію пріоритетних завдань і досягнення стратегічних цілей соціально-економічного розвитку громади. Такі пріоритети визначаються в межах фінансової політики, яка формується ОМС відповідно до потреб території та її жителів.

Використання фінансових ресурсів громади повинно ґрунтуватися на вимогах чинного законодавства, принципах прозорості та справедливості, а також забезпечувати дотримання прав та інтересів мешканців. Важливу роль у забезпеченні ефективного та цільового використання бюджетних коштів відіграє система фінансового контролю, яка включає як державні контролюючі органи, так і механізми громадського нагляду. Активна участь жителів громади в контролі за використанням місцевих фінансів сприяє підвищенню прозорості управлінських рішень і забезпечує більш ефективне використання наявних ресурсів.

Отже, проведене дослідження дозволило встановити, що фінансова політика територіальної громади є важливою складовою системи МС та одним із ключових інструментів забезпечення сталого соціально-економічного розвитку території. Визначено, що її сутність полягає у цілеспрямованому формуванні, розподілі та використанні фінансових ресурсів громади з метою забезпечення фінансової стійкості, підвищення якості публічних послуг і створення сприятливих умов для розвитку території.

Обґрунтовано, що фінансова політика ТГ реалізується через систему взаємопов'язаних цілей, принципів, функцій та інструментів. Встановлено, що

основними функціями фінансової політики є розподільча, регулююча, стимулююча, контрольна та соціальна, реалізація яких забезпечує ефективне управління фінансовими ресурсами та досягнення стратегічних цілей розвитку громади. Доведено, що фінансова політика перебуває у тісному взаємозв'язку з бюджетною, податковою, інвестиційною, борговою політикою та політикою місцевого економічного розвитку, формуючи єдину систему фінансового забезпечення ТГ.

Визначено, що ефективність фінансової політики значною мірою залежить від якості стратегічного планування, раціонального використання фінансових ресурсів, належного фінансового контролю та здатності органів МС адаптуватися до сучасних соціально-економічних викликів. У сучасних умовах децентралізації фінансова політика виступає важливим чинником зміцнення фінансової спроможності громади, підвищення її конкурентоспроможності та забезпечення довгострокового розвитку території.

1.2 Нормативно-правове забезпечення формування фінансової політики територіальної громади

Формування та реалізація фінансової політики ТГ ґрунтується на комплексі нормативно-правових актів, які визначають засади бюджетних відносин, механізми управління фінансовими ресурсами та повноваження ОМС. Ефективність фінансової політики громади значною мірою залежить від чіткості правового регулювання процесів формування доходів, здійснення видатків, міжбюджетних відносин та фінансового контролю.

В умовах децентралізації особливого значення набуває нормативно-правове забезпечення фінансової самостійності територіальних громад, оскільки саме законодавство визначає джерела наповнення місцевих бюджетів, порядок використання фінансових ресурсів та інструменти забезпечення сталого соціально-економічного розвитку територій. Водночас сучасні виклики, пов'язані з воєнним станом, потребують адаптації фінансової політики громад до

нових умов функціонування, що також знаходить відображення у відповідних нормативно-правових актах.

Тому дослідження нормативно-правового забезпечення формування фінансової політики ТГ передбачає аналіз основних законодавчих та підзаконних актів, які регламентують бюджетний процес, фінансову діяльність ОМС та особливості управління місцевими фінансами в сучасних умовах.

Важливим етапом становлення сучасної системи формування фінансової політики територіальних громад в Україні стали 2014-2015 роки, коли було започатковано комплексне реформування МС та децентралізацію фінансових ресурсів. У цей період було прийнято низку нормативно-правових актів, які заклали правові засади для зміцнення фінансової самостійності громад та вдосконалення механізмів управління місцевими фінансами [41].

Ключове значення мало схвалення у квітні 2014 р. Концепції реформування МС та територіальної організації влади в Україні [38], яка визначила стратегічні напрями децентралізаційних процесів та розширення повноважень ОМС. Подальший розвиток нормативно-правового забезпечення відбувся із прийняттям у лютому 2015 р. ЗУ «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [30], що створив законодавчі умови для формування спроможних громад і підвищення ефективності використання місцевих фінансових ресурсів.

Суттєве значення для реалізації зазначених реформ мало затвердження у квітні 2015 р. Методики формування спроможних територіальних громад [33], яка визначила критерії створення громад, здатних забезпечувати належний рівень публічних послуг та фінансової стабільності. Водночас важливим напрямом удосконалення нормативно-правової бази стало внесення змін до Бюджетного та Податкового кодексів України, що сприяло розширенню дохідної бази місцевих бюджетів, зміцненню фінансової незалежності громад та підвищенню їх бюджетної спроможності.

Таким чином, прийняття зазначених нормативно-правових актів сформувало законодавче підґрунтя для реалізації фінансової політики

територіальних громад, визначило механізми управління місцевими фінансами та актуалізувало питання забезпечення фінансової спроможності громад в умовах децентралізації.

Чинна нормативно-правова база формування фінансової політики територіальних громад України є складною багаторівневою системою нормативних актів, які формувалися впродовж усього періоду незалежності держави та набули нового змістовного наповнення після початку реформи децентралізації у 2014 році, а також у період післявоєнного відновлення. Основоположним документом у цій системі виступає Конституція України [17], яка у статтях 132 та 140-146 визначає базові принципи територіальної організації влади, закріплює право мешканців громад самостійно вирішувати питання місцевого значення, а також встановлює форми безпосередньої та представницької демократії на місцевому рівні.

Ключовим спеціалізованим нормативним актом є ЗУ «Про МС в Україні» [34], який деталізує систему повноважень ТГ, визначає правовий статус їх виконавчих органів та формує основи фінансової самостійності МС. Розширене трактування просторового та регіонального виміру розвитку міститься у ЗУ «Про засади державної регіональної політики» [31], який уперше комплексно закріпив понятійний апарат регіональної політики, зокрема такі категорії, як «державна регіональна політика», «стратегія регіонального розвитку» та «угода щодо регіонального розвитку», а також визначив проєктний підхід як основний інструмент реалізації державних інтервенцій.

Важливою складовою нормативно-правового забезпечення фінансової політики територіальних громад є закріплення за ними широкого кола фінансових повноважень. Відповідно до чинного законодавства ОМС мають право встановлювати місцеві податки і збори в межах, визначених Податковим кодексом України, управляти об'єктами комунальної власності та отримувати доходи від їх використання. Крім того, громади можуть здійснювати місцеві запозичення для реалізації інвестиційних проєктів і розвитку інфраструктури, отримувати міжбюджетні трансферти з державного бюджету у формі дотацій та

субвенцій, а також залучати грантові кошти, міжнародну технічну допомогу й інші позабюджетні ресурси. Наявність зазначених фінансових інструментів створює необхідні умови для забезпечення бюджетної спроможності територіальних громад, підвищення ефективності управління місцевими фінансами та реалізації пріоритетів соціально-економічного розвитку територій.

Таким чином, законодавство України не лише визначає організаційні засади діяльності МС, а й формує комплекс правових механізмів, що забезпечують фінансову автономію територіальних громад та створюють передумови для їх сталого розвитку.

Нормативно-правове забезпечення формування фінансової політики територіальних громад охоплює комплекс взаємопов'язаних законодавчих та нормативних актів, які регулюють організаційні, фінансові та управлінські аспекти діяльності МС. Сукупність цих документів створює правові засади для реалізації фінансової автономії громад, визначає механізми формування та використання місцевих бюджетів, а також забезпечує узгодженість місцевої фінансової політики із загальнодержавними пріоритетами розвитку. Для більш наочного відображення структури нормативно-правової бази, що регламентує формування фінансової політики територіальних громад, у таблиці 1.3 систематизовано основні нормативно-правові акти та наведено їх характеристику щодо впливу на процес фінансового управління на місцевому рівні.

Проведений аналіз даних таблиці 1.3 дає підстави визначити основні напрями розвитку нормативно-правового забезпечення місцевого самоврядування та фінансової політики територіальних громад. Насамперед простежується тенденція до посилення державного контролю за діяльністю ОМС шляхом впровадження механізмів префектурного нагляду. Крім того, значна увага приділяється удосконаленню методичного та інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності, що проявляється у впровадженні процедур оцінювання стратегічних документів розвитку та функціонуванні цифрової екосистеми DREAM, яка забезпечує прозору взаємодію між

територіальними громадами, органами державної влади та міжнародними партнерами. Водночас важливим напрямом трансформації правового поля є посилення уваги до безпекових аспектів територіального розвитку, що знайшло відображення в оновлених положеннях Державної стратегії регіонального розвитку.

Таблиця 1.3 – Структура нормативно-правової бази формування фінансової політики територіальної громади

Рівень регулювання	Документ	Регулятивний внесок
Конституційний	Конституція України [17]	Закріплює право територіальної громади самостійно вирішувати питання місцевого значення; визначає засади організації місцевого самоврядування.
Базовий галузевий	ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні» [34]	Перелік виключних повноважень громад, статус виконавчих органів, фінансові підвалини самостійності.
Регіональна політика	ЗУ «Про засади державної регіональної політики» [31]	Визначає поняття державної регіональної політики, стратегії регіонального розвитку, угод щодо регіонального розвитку.
Стимулювання розвитку	ЗУ «Про стимулювання розвитку регіонів» [37]	Запроваджує систему депресивних територій та інструментів державної підтримки регіонів.
Бюджетне регулювання	Бюджетний кодекс України [7]	Визначає склад доходів і видатків місцевих бюджетів, систему міжбюджетних трансфертів.
Податкове регулювання	Податковий кодекс України [29]	Визначає перелік місцевих податків і зборів, повноваження громад щодо їх адміністрування.
Стратегічне планування	Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 рр. [32]	Окреслює стратегічні цілі, операційні завдання, систему індикаторів просторового розвитку.
Цифровізація	Програма «DREAM» [47]	Створює цифрову екосистему управління відбудовою з відкритим доступом донорів до проектної документації.

Джерело: складено автором на основі чинного законодавства України

Особливе місце у системі нормативно-правового забезпечення фінансової політики територіальних громад займає Бюджетний кодекс України, який визначає принципи бюджетної системи, порядок складання та виконання місцевих бюджетів, розмежування видаткових повноважень між рівнями влади,

а також механізми горизонтального та вертикального бюджетного вирівнювання. Саме положення Кодексу формують основу фінансової самостійності територіальних громад та забезпечують реалізацію принципу субсидіарності в бюджетних відносинах.

Важливим елементом нормативно-правового забезпечення є Податковий кодекс України, який визначає систему місцевих податків і зборів, порядок їх встановлення та адміністрування. Надходження від податку на майно, єдиного податку, туристичного збору та інших місцевих платежів становлять важливу складову фінансової бази територіальних громад і впливають на можливості реалізації їх фінансової політики.

Узагальнення розглянутих нормативно-правових актів дозволяє представити систему нормативно-правового забезпечення фінансової політики ТГ у вигляді ієрархічної структури. Такий підхід дає можливість відобразити взаємозв'язок між різними рівнями правового регулювання, починаючи від конституційних засад функціонування МС та закінчуючи сучасними цифровими інструментами реалізації фінансової політики на місцевому рівні. Відповідну систему нормативно-правового забезпечення фінансової політики ТГ наведено на рисунку 1.2.

Як видно з рисунка 1.2, нормативно-правове забезпечення фінансової політики ТГ має багаторівневу структуру. Її основу становить конституційний рівень, який визначає загальні засади МС та фінансової автономії громад. Законодавчий рівень конкретизує механізми формування та використання фінансових ресурсів через норми бюджетного, податкового та муніципального законодавства. Підзаконний рівень забезпечує практичну реалізацію законодавчих положень шляхом прийняття постанов, методик та управлінських рішень. Стратегічний рівень формує довгострокові орієнтири розвитку територій, тоді як цифрові інструменти сприяють підвищенню прозорості, підзвітності та ефективності управління місцевими фінансами. Таким чином, взаємодія зазначених рівнів створює цілісну систему правового регулювання, що

забезпечує реалізацію фінансової політики територіальних громад в умовах децентралізації та післявоєнного відновлення України.

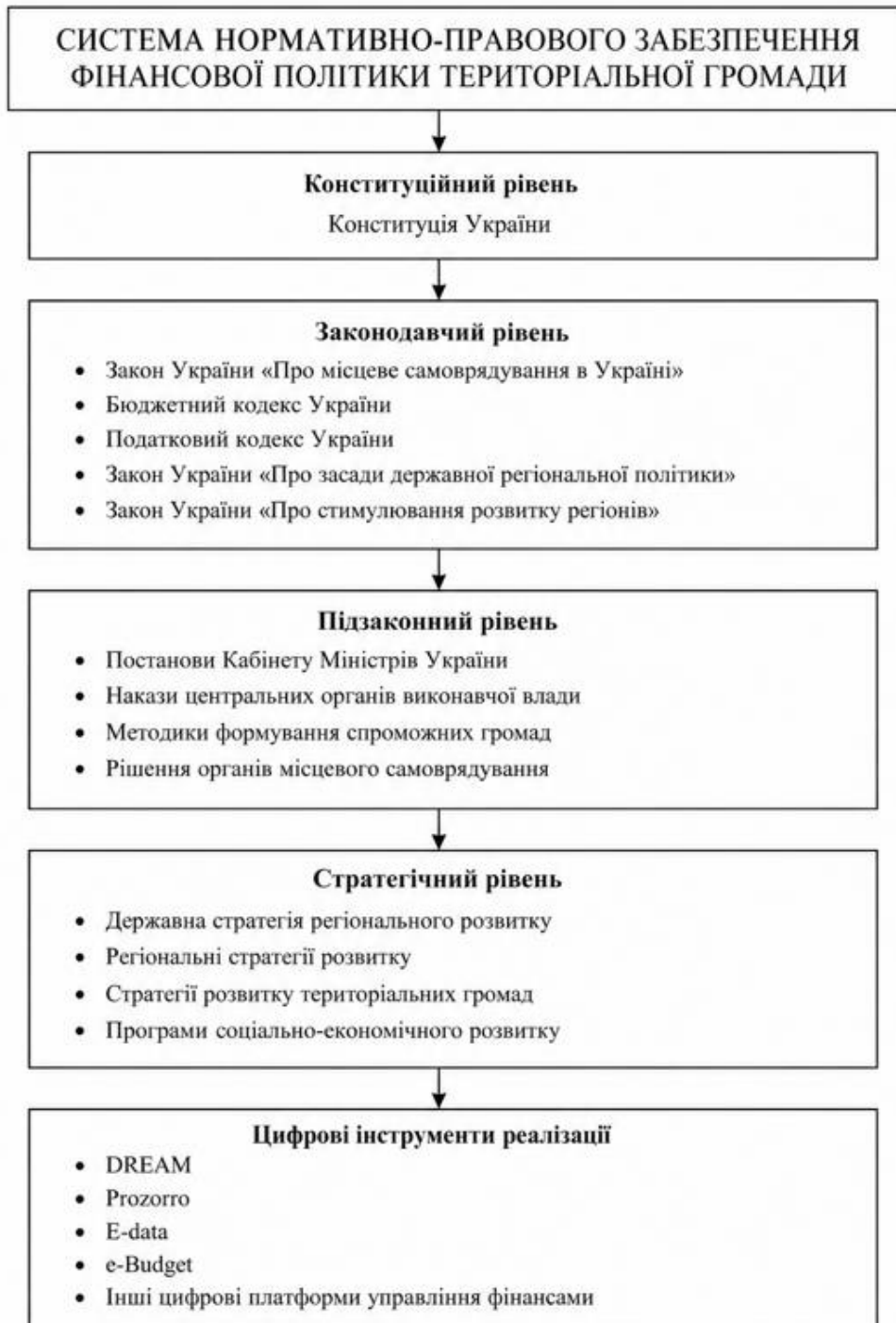

Рисунок 1.2 – Система нормативно-правового забезпечення фінансової політики територіальної громади

Джерело: сформовано автором самостійно

Важливе місце у системі нормативно-правового регулювання займають акти, що визначають засади співробітництва територіальних громад [36], процедури їх добровільного об'єднання [30], а також порядок здійснення публічних закупівель [35]. Значення цих законів для формування та реалізації фінансової політики територіальних громад є надзвичайно вагомим. Зокрема, механізм добровільного об'єднання сприяв створенню фінансово спроможних громад, міжмуніципальне співробітництво забезпечило можливість консолідації ресурсів для реалізації спільних проєктів, а впровадження електронної системи публічних закупівель Prozorro дало змогу підвищити прозорість використання бюджетних коштів та зменшити корупційні ризики під час освоєння як власних, так і залучених донорських ресурсів [39].

Суттєву роль у реалізації регулюючої функції територіальних громад відіграють комунальні унітарні некомерційні підприємства, правовий статус яких визначається положеннями Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України та ЗУ «Про МС в Україні». Як зазначає у своєму дисертаційному дослідженні І. Курило [19], такі підприємства мають право здійснювати господарську діяльність, проте всі отримані ресурси використовуються виключно для досягнення статутних цілей. Саме ця особливість відрізняє їх від комерційних суб'єктів господарювання. Зазначена правова модель створює можливості для функціонування професійних аналітичних та експертних установ при ОМС, не допускаючи виникнення суперечностей між комерційними інтересами та виконанням публічно-управлінських завдань.

Окремим важливим напрямом правового регулювання є питання служби в ОМС. Тут діє ЗУ «Про службу в ОМС» [34], який встановлює статус, права, обов'язки та гарантії для службовців МС.

Нинішній етап розвитку нормативно-правового забезпечення МС відзначається прагненням досягти оптимального співвідношення між процесами централізації та децентралізації влади. З одного боку, держава зацікавлена у збереженні цілісності економічного та безпекового простору, що обумовлює

необхідність посилення контрольних і наглядових механізмів. З іншого боку, територіальні громади, які в результаті реформи децентралізації отримали ширші повноваження та фінансову самостійність, стали повноцінними суб'єктами місцевого розвитку і не зацікавлені у поверненні до моделі надмірної залежності від центральних органів влади.

Отже, нормативно-правове забезпечення формування фінансової політики територіальних громад являє собою багаторівневу систему взаємопов'язаних нормативних актів, які регламентують порядок формування доходів, здійснення видатків, управління комунальним майном, реалізації інвестиційної діяльності та фінансового контролю. У сучасних умовах законодавча база забезпечує достатній рівень фінансової автономії громад, водночас зберігаючи механізми державного нагляду за ефективністю використання бюджетних ресурсів.

1.3 Фінансова спроможність територіальних громад та методичні підходи до оцінки результативності фінансової політики

У сучасній економічній науці поняття «спроможність» широко застосовується для характеристики можливостей суб'єктів економічних відносин виконувати певні функції та досягати визначених цілей. Найчастіше воно використовується у таких категоріях, як кредитоспроможність, платоспроможність, конкурентоспроможність та купівельна спроможність. У зазначених випадках під спроможністю розуміють здатність конкретного суб'єкта ефективно здійснювати відповідну діяльність або виконувати певні зобов'язання. Як правило, йдеться про суб'єкти мікроекономічного рівня, зокрема фізичних осіб, домогосподарства, підприємства чи підприємців [41].

Водночас у процесі реформування системи МС та децентралізації влади в Україні поняття спроможності набуло нового змісту та почало активно використовуватися щодо територіальних громад. На відміну від окремих господарюючих суб'єктів, територіальна громада являє собою складну соціально-економічну систему, яка об'єднує населення певної території, ОМС,

суб'єктів господарювання та інші інституції. Особливістю такої системи є відсутність жорстких функціональних зв'язків між усіма її учасниками, що зумовлює необхідність формування ефективних механізмів управління та координації їх діяльності.

Важливого значення поняття спроможності набуло після початку адміністративно-територіальної реформи в Україні. Одним із ключових результатів реформування стало законодавче закріплення поняття «спроможна територіальна громада», під яким розуміється громада, здатна самостійно або через відповідні ОМС забезпечувати належний рівень надання публічних послуг, створювати умови для соціально-економічного розвитку території та ефективно використовувати наявні фінансові ресурси. Саме фінансова спроможність громади виступає однією з основних передумов реалізації її фінансової політики, оскільки визначає можливості щодо формування доходної бази бюджету, фінансування місцевих програм та забезпечення сталого розвитку території [30].

Наразі категорія фінансової спроможності громади, хоча й активно застосовується у науковому та практичному дискурсі, все ще не має уніфікованого й достатньо чіткого трактування в наукових дослідженнях. У зв'язку з цим доцільно звернутися до напрацювань учених щодо розкриття змісту фінансової спроможності регіону як соціально-економічної системи, яка багато в чому є подібною до системи ТГ.

Так, підхід, у якому акцент зроблено на функціях органів державної влади та МС, представлений у визначенні М. І. Карліна: «це фінансова здатність регіону задовольняти основні соціально-економічні потреби жителів регіону та забезпечувати фінансування загальнодержавних функцій, пропорційно фінансовим можливостям регіону» [12, с. 24]. Водночас запропонований науковцем поділ на реальну та потенційну фінансову спроможність викликає певні застереження, адже фінансова спроможність за своєю природою вже відображає наявний і потенційний ресурсний потенціал території. Крім того, включення тіньового сектору до оцінки «підвищеної» потенційної спроможності

виглядає дискусійним, оскільки такі ресурси не завжди можуть бути легально та ефективно використані для суспільних потреб.

Інший підхід, що акцентує увагу на розвитку регіону як ключовій меті фінансової спроможності, пропонують автори на чолі з М. А. Коваленко. Вони визначають, що «фінансова спроможність регіону передбачає його здатність забезпечувати гідні умови для розвитку, яка базується на можливості суб'єктів регіональних відносин спільно формувати і реалізовувати фінансову стратегію забезпечення сталого регіонального розвитку, залучати до цього процесу наявні та потенційні фінансові ресурси регіону в даному періоді для фінансування економічних, соціальних і екологічних програм розвитку, встановлювати максимальні та раціональні напрями їх розподілу та використання» [44, с. 150]. У цьому визначенні позитивним є комплексний підхід до залучення ресурсів, однак воно певною мірою ускладнене надмірною деталізацією управлінських процесів, що ускладнює його практичне застосування як узагальнюючої категорії.

Також у науковій літературі фінансову спроможність ТГ пропонується розглядати як сукупність її бюджетної спроможності, фінансової спроможності домогосподарств і фінансової спроможності суб'єктів господарювання, які разом формують цілісну систему фінансових можливостей території [41].

На нашу думку, підсумовуючи зазначені підходи, фінансову спроможність ТГ доцільно розуміти як інтегральну здатність території формувати, залучати та ефективно використовувати фінансові ресурси всіх секторів місцевої економіки (бюджетного, домогосподарств і бізнесу) з метою забезпечення сталого соціально-економічного розвитку, підвищення якості життя населення та виконання функцій МС.

Фінансова спроможність ТГ виступає базовою передумовою формування та реалізації ефективною фінансовою політики, оскільки саме рівень наявних фінансових ресурсів визначає можливості громади щодо реалізації стратегічних цілей розвитку, надання якісних публічних послуг та забезпечення економічної стійкості території.

Після розгляду сутності та складових спроможності ТГ доцільно окремо проаналізувати її бюджетну спроможність. Саме вона відображає можливість громади самостійно забезпечувати фінансування власних і делегованих повноважень за рахунок доходів місцевого бюджету. Рівень бюджетної спроможності визначає здатність ОМС підтримувати належний рівень надання послуг населенню, розвивати інфраструктуру та реалізовувати заходи соціально-економічного розвитку (див. дод А).

Дані таблиці свідчать, що бюджетна спроможність ТГ є комплексною характеристикою, яка відображає здатність ОМС забезпечувати виконання широкого кола власних і делегованих повноважень за рахунок фінансових ресурсів місцевого бюджету. Як видно з таблиці, сфери реалізації бюджетної спроможності охоплюють практично всі ключові напрями життєдіяльності громади – від забезпечення економічного розвитку та модернізації інфраструктури до надання освітніх, медичних, соціальних і адміністративних послуг.

Особливе значення бюджетна спроможність має для стимулювання місцевого економічного розвитку, оскільки достатній обсяг фінансових ресурсів дозволяє реалізовувати інвестиційні проекти, підтримувати підприємництво та створювати сприятливі умови для залучення інвесторів. Водночас належний рівень бюджетного забезпечення є необхідною передумовою для розвитку транспортної, інженерної та соціальної інфраструктури, що безпосередньо впливає на якість життя населення.

Аналіз наведених у таблиці напрямів також дає підстави стверджувати, що бюджетна спроможність громади не обмежується виключно фінансуванням поточних видатків. Вона створює фінансову основу для стратегічного планування розвитку території, реалізації програм благоустрою, підвищення рівня громадської безпеки, розвитку людського капіталу через освіту, охорону здоров'я, культуру та спорт. Крім того, важливим аспектом є забезпечення доступності адміністративних і соціальних послуг, що сприяє підвищенню рівня довіри населення до ОМС.

Таким чином, бюджетна спроможність виступає одним із ключових індикаторів ефективності функціонування ТГ, оскільки визначає її можливості щодо задоволення потреб мешканців, забезпечення сталого соціально-економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності території в довгостроковій перспективі.

Оцінювання ефективності фінансової політики ТГ належить до найскладніших завдань у сфері публічного управління, оскільки потребує комплексного врахування економічних, соціальних, екологічних та інституційних аспектів розвитку. У сучасній вітчизняній і зарубіжній науковій практиці сформовано декілька основних підходів до оцінки результативності фінансової політики громади, серед яких найбільш поширеними є індикаторний, порівняльний (бенчмаркінговий), факторний, кластерний та інтегральний підходи.

Індикаторний підхід базується на використанні системи кількісних показників, які відображають різні аспекти функціонування та розвитку ТГ. Як зазначають автори колективної монографії за редакцією Ю. Ковбасюка [18], така система індикаторів зазвичай включає фінансові показники (обсяг доходів бюджету на одного жителя, частку власних надходжень, рівень інвестиційної активності), демографічні характеристики (чисельність населення, природний рух населення, міграційне сальдо), економічні параметри (обсяги промислового виробництва, товарооборот роздрібної торгівлі, капітальні інвестиції), соціальні індикатори (рівень зайнятості населення, житлова забезпеченість, доступність освітніх послуг), а також екологічні показники, що характеризують стан довкілля та ефективність поводження з відходами.

Порівняльний, або бенчмаркінговий, підхід передбачає оцінювання діяльності громади шляхом зіставлення її показників із результатами інших територіальних громад, які мають подібні соціально-економічні характеристики. За твердженням О. Городецького [46], формування референтних груп доцільно здійснювати на основі комплексної класифікації громад за такими критеріями, як чисельність населення, структура господарства, географічне розташування,

рівень урбанізації та особливості бюджетної системи. Застосування такого підходу дає можливість визначити конкурентні переваги та проблемні аспекти розвитку громади, а також виявити успішні управлінські практики, які можуть бути адаптовані та впроваджені в інших територіальних громадах.

Факторний підхід спрямований на визначення та аналіз основних чинників, які зумовлюють тенденції соціально-економічного розвитку ТГ. Згідно з дослідженнями М. Афанасьєва, Л. Шемаєвої та Л. Аведян [21], до найбільш вагомих факторів належать якість інституційного управління, рівень інвестиційної привабливості території, стан людського капіталу, рівень розвитку інфраструктури та екологічний потенціал території. Оцінювання впливу цих факторів може здійснюватися як на основі безпосередньо вимірюваних показників, так і за допомогою експертних оцінок або інтегрованих індексів.

Кластерний підхід передбачає групування територіальних громад за спільними характеристиками їх соціально-економічного розвитку, що створює можливості для розроблення типових управлінських рішень для громад зі схожими умовами функціонування. У дослідженні А. Іванського **[Помилка! Джерело посилання не знайдено.]** підкреслюється доцільність застосування такого підходу в Україні, враховуючи значні відмінності у рівні розвитку та ресурсному потенціалі громад різних регіонів. Результати кластерного аналізу дають змогу виокремлювати різні моделі розвитку територій, зокрема інвестиційно-промислово, соціально-сервісну, аграрно-кооперативну та туристично-рекреаційну, що сприяє більш адресному формуванню фінансової та управлінської політики.

Інтегральний підхід поєднує переваги попередніх методів оцінювання та передбачає узагальнення великої кількості показників у єдиний інтегральний показник, наприклад індекс спроможності ТГ або індекс регіонального людського розвитку. Основною перевагою такого підходу є можливість представлення результатів у зрозумілій та доступній формі для широкого кола зацікавлених сторін. Водночас його недоліком є певна втрата деталізованої інформації внаслідок агрегування численних показників в один узагальнений

індекс. На думку В. Овчаренка [25], найбільш доцільним є поєднання інтегрального індексу з поглибленим аналізом окремих складових, що дозволяє забезпечити як комплексність, так і деталізацію оцінювання.

Окремим напрямом аналізу є оцінка альтернативних інструментів регулювання, які виходять за межі традиційних бюджетних та нормативно-правових механізмів. До таких інструментів належать соціологічне забезпечення управлінських рішень, проєктний менеджмент, цифровізація процесів управління та маркетинг територій [47]. За результатами досліджень аналітиків Центру суспільних інновацій [11], саме ці сучасні інструменти в останні роки демонструють високу ефективність з точки зору залучення зовнішніх фінансових ресурсів та підвищення інвестиційної привабливості територій. З огляду на це їх ролі та результативності приділено особливу увагу в аналітичній частині дослідження.

Водночас методичний інструментарій оцінювання повинен враховувати специфічні особливості повоєнного періоду, які впливають на достовірність і порівнянність окремих показників. Зокрема, демографічні характеристики можуть зазнавати суттєвих змін під впливом переміщення населення, що потребує коригування традиційних розрахунків на одного жителя. Крім того, окремі фінансові показники формуються під впливом значних видатків на безпекові та оборонні потреби, що ускладнює їх зіставлення з даними довоєнного періоду. Також необхідно враховувати, що покращення окремих екологічних показників у деяких регіонах може бути наслідком скорочення виробничої діяльності, а не результатом ефективної екологічної політики. Усі зазначені особливості потребують комплексного врахування під час проведення оцінки результативності фінансової політики територіальних громад.

Для оцінювання результативності фінансової політики ТГ в науковій практиці використовується низка методичних підходів, кожен з яких має власні особливості, переваги та обмеження. Вибір конкретного підходу залежить від цілей дослідження, доступності статистичної інформації та необхідного рівня деталізації результатів. Найбільш поширеними є індикаторний, порівняльний,

факторний, кластерний та інтегральний підходи, які дозволяють оцінювати фінансову політику громади як за окремими показниками, так і комплексно. Для узагальнення їх основних характеристик у таблиці 1.4 наведено порівняльну характеристику найбільш поширених методичних підходів до оцінки результативності фінансової політики ТГ.

Дані таблиці 1.4 свідчать про відсутність універсального методичного підходу до оцінювання результативності фінансової політики територіальної громади, оскільки кожен із розглянутих методів має як переваги, так і певні обмеження. Зокрема, індикаторний підхід вирізняється простотою застосування та наочністю результатів, проте потребує опрацювання значної кількості показників. Порівняльний підхід дозволяє виявляти кращі практики управління та оцінювати конкурентні позиції громади відносно інших територій, однак його застосування ускладнюється необхідністю формування коректних груп для порівняння.

Таблиця 1.4 – Порівняльна характеристика методичних підходів до оцінки результативності фінансової політики територіальної громади

Підхід	Сутність	Переваги	Недоліки
Індикаторний	Оцінка за системою показників	Простота, наочність	Велика кількість показників
Порівняльний	Порівняння з іншими громадами	Виявлення кращих практик	Складність підбору аналогів
Факторний	Визначення впливу чинників	Дає змогу виявити причини змін	Висока трудомісткість
Кластерний	Групування громад	Типізація управлінських рішень	Потребує значної бази даних
Інтегральний	Формування узагальненого індексу	Комплексність оцінки	Втрата деталізації

Джерело: систематизовано автором самостійно

Факторний підхід забезпечує можливість дослідження причинно-наслідкових зв'язків між окремими чинниками та результатами фінансової політики, що сприяє прийняттю більш обґрунтованих управлінських рішень. Водночас його використання потребує значних аналітичних ресурсів і високого рівня інформаційного забезпечення. Кластерний підхід є корисним для групування територіальних громад за спільними характеристиками розвитку та

розроблення типових механізмів управління, однак його ефективність значною мірою залежить від повноти та якості статистичних даних.

Особливе місце серед розглянутих методів займає інтегральний підхід, який дозволяє узагальнювати велику кількість показників у єдиний комплексний індекс та забезпечує цілісне бачення результативності фінансової політики громади. Проте надмірне агрегування даних може призводити до втрати деталізації окремих аспектів розвитку. З огляду на це найбільш доцільним видається комплексне поєднання різних методичних підходів, що дає змогу забезпечити одночасно повноту, об'єктивність та практичну цінність оцінювання результативності фінансової політики ТГ.

На нашу думку, найбільш обґрунтованим для оцінювання результативності фінансової політики територіальної громади є комплексний підхід, який поєднує індикаторний та інтегральний методи оцінювання. Такий підхід дозволяє одночасно враховувати окремі показники фінансової діяльності громади та отримувати узагальнену оцінку її фінансової результативності.

Отже, фінансова спроможність ТГ виступає однією з ключових передумов реалізації ефективної фінансової політики та забезпечення сталого місцевого розвитку. Її рівень визначається не лише обсягом наявних фінансових ресурсів, а й здатністю ОМС ефективно управляти ними. Проведений аналіз методичних підходів до оцінювання результативності фінансової політики засвідчив відсутність універсальної методики, що обумовлює доцільність застосування комплексного підходу, який поєднує систему фінансових, соціально-економічних та управлінських показників. Саме такий підхід дозволяє найбільш повно оцінити результати фінансової політики громади та визначити напрями її подальшого вдосконалення.

У першому розділі досліджено теоретичні та методичні засади формування фінансової політики ТГ. Встановлено, що фінансова політика є важливим інструментом забезпечення соціально-економічного розвитку території, реалізація якого ґрунтується на ефективному управлінні фінансовими ресурсами громади. Розглянуто нормативно-правове забезпечення формування фінансової

політики та визначено ключову роль децентралізаційних процесів у зміцненні фінансової самостійності ОМС. Також проаналізовано основні методичні підходи до оцінки результативності фінансової політики громади та обґрунтовано доцільність застосування комплексного підходу до її оцінювання. Отримані теоретичні результати створюють методичну основу для проведення подальшого аналізу фінансової політики ТГ у наступних розділах дослідження.

2 АНАЛІЗ СТАНУ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ (НА ПРИКЛАДІ МІСТА КРИВИЙ РІГ)

2.1 Зарубіжний досвід формування фінансової політики територіальної громади

Сучасні процеси реформування системи МС та територіальної організації влади в Україні, що здійснюються на засадах децентралізації, сприяли розширенню фінансових повноважень територіальних громад, водночас актуалізувавши низку проблем, пов'язаних із забезпеченням їх фінансової самостійності та сталого розвитку. За таких умов особливого значення набуває пошук ефективних підходів до формування та реалізації фінансової політики на місцевому рівні.

З огляду на порівняно невеликий досвід України у сфері функціонування фінансово спроможних громад, доцільним є вивчення та аналіз кращих зарубіжних практик управління місцевими фінансами. Дослідження міжнародного досвіду дає можливість оцінити ефективність різних моделей фінансового забезпечення територій, а також визначити перспективні напрями їх адаптації до українських умов.

Кожна держава формує власну систему фінансової політики ТГ відповідно до особливостей національної соціально-економічної моделі, адміністративно-територіального устрою та бюджетної системи. Відмінності проявляються у механізмах формування доходів місцевих бюджетів, розподілі фінансових ресурсів, системах міжбюджетних відносин, а також інструментах стимулювання місцевого розвитку.

Особливої уваги заслуговує досвід країн Європейського Союзу, де протягом тривалого часу сформовано ефективні механізми фінансового забезпечення МС. У практиці європейських держав широко застосовуються такі інструменти підтримки територіального розвитку, як інвестиційні гранти,

субвенції, податкові стимули, пільгове кредитування, фонди регіонального розвитку та механізми державно-приватного партнерства. Вивчення зазначених інструментів є важливим для вдосконалення фінансової політики територіальних громад в Україні та підвищення рівня їх фінансової спроможності [6].

Європейська регіональна політика є централізованою міждержавною системою цілеспрямованих та скоординованих заходів, що реалізуються за допомогою сукупності правових, організаційних і фінансових інструментів. Її основною метою є скорочення соціально-економічних диспропорцій між регіонами країн-членів Європейського Союзу та забезпечення збалансованого розвитку всіх територій об'єднання [43].

Фундаментальними принципами регіональної політики ЄС виступають підтримка регіонів із нижчим рівнем соціально-економічного розвитку шляхом надання фінансової допомоги; забезпечення узгоджених дій між інституціями ЄС, національними урядами та ОМС у процесі розроблення стратегій і програм регіонального розвитку; визнання стимулюючої ролі європейських інституцій у залученні приватних інвестицій до менш розвинених територій, де фінансування з боку ЄС розглядається як доповнення до національних програм підтримки. Важливим принципом також є реалізація завдань на тому рівні управління – місцевому, національному чи наднаціональному – де їх виконання є найбільш результативним. Крім того, регіональна політика ЄС характеризується тісною взаємодією з іншими складовими економічної політики Союзу, узгодженням із макроекономічною та соціальною політикою держав-членів, а також активною співпрацею між країнами ЄС у питаннях реалізації національної регіональної політики [13].

Європейська регіональна політика протягом різних етапів свого розвитку була спрямована на підтримку територіального розвитку, скорочення соціально-економічних диспропорцій між регіонами та подолання відставання найменш розвинених територій. Її характерною особливістю стало формування дієвої системи структурних фондів Європейського Союзу, які виступають основними

фінансовими інструментами реалізації політики згуртування та забезпечують фінансову підтримку розвитку регіонів.

Важливою рисою є також постійне вдосконалення адміністративних механізмів управління, що проявляється у поступовій оптимізації цілей, програм і фондів, спрямованих на вирівнювання рівнів соціально-економічного розвитку територій. Одночасно спостерігається посилення ролі регіональної політики в бюджеті ЄС: якщо у 1960-х роках на її реалізацію спрямовувалося близько 26 % загального бюджету Союзу, то починаючи з 2007 року її частка стабільно становить не менше третини всіх бюджетних видатків [6].

Суттєвою особливістю є тематичний характер фінансової підтримки, структура якої змінюється залежно від актуальних потреб і викликів розвитку. Найбільші обсяги фінансування традиційно припадають на Європейський фонд регіонального розвитку, частка якого зросла з 46,7 % у 1988-1993 рр. до 57,9 % у 2007–2013 рр. Водночас спостерігається скорочення питомої ваги Європейського соціального фонду – з 28,5 % до 21,9 %, а також збільшення фінансування через Фонд згуртування – з 8,1 % у 1994-1999 рр. до 20,2 % у 2007-2013 рр. Натомість частка коштів, спрямованих через Європейський сільськогосподарський гарантійний і консультаційний фонд та Фінансовий інструмент для управління рибальством, поступово зменшувалася [3; 4].

Протягом усього періоду реалізації політики згуртування пріоритетним напрямом залишається забезпечення конвергенції регіонів, на яку спрямовується близько 70–80 % загального обсягу фінансування. Разом із тим поступово зростає увага до заходів, пов'язаних із підвищенням регіональної конкурентоспроможності та зайнятості населення. Частка фінансування цього напрямку збільшилася з 9,7 % у 1988-1993 рр. до 15,8 % у 2007-2013 рр. [1; 2; 5].

Ефективність реалізації регіональної політики значною мірою забезпечується використанням угод регіонального розвитку, які стали важливим інструментом взаємодії між Європейською Комісією та урядами держав-членів ЄС. Такі угоди визначають механізми планування, фінансування, реалізації та моніторингу проєктів, що здійснюються за підтримки структурних фондів.

Водночас європейська регіональна політика характеризується високою адаптивністю до сучасних викликів. Її цілі та пріоритети постійно трансформуються залежно від наявних територіальних проблем і глобальних тенденцій розвитку. Якщо на початкових етапах основна увага приділялася подоланню наслідків структурних змін у промисловості та сільському господарстві, то сьогодні акценти зміщуються у бік розвитку інноваційної діяльності, цифрової трансформації, використання відновлюваних джерел енергії та формування засад «зеленої» економіки, що відповідає сучасним стратегічним пріоритетам Європейського Союзу.

Водночас територіальна політика держав-членів Європейського Союзу формується з урахуванням особливостей їх соціально-економічного розвитку, адміністративного устрою та національних стратегічних пріоритетів. Залежно від наявних викликів і потреб, країни визначають власні напрями підтримки територіального розвитку. Так, у Німеччині та Італії основна увага приділяється стимулюванню економічного зростання менш розвинених регіонів та зменшенню негативного впливу факторів, пов'язаних із географічним розташуванням територій. Для Фінляндії та Швеції актуальним завданням є подолання проблем розвитку віддалених північних регіонів. Австрія, Франція та Данія зосереджують зусилля на залученні інвестицій у внутрішні території країни, тоді як для Греції, Португалії та Іспанії пріоритетом виступає вирішення комплексних проблем національного економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності територій [24].

Політика територіального розвитку Великої Британії вирізняється невисоким рівнем міжрегіональних диспропорцій. У країні практично немає значних слаборозвинутих аграрних зон, віддалених від потужних урбанізованих центрів. Водночас регіони відрізняються за природними умовами, спеціалізацією, розвитком інфраструктури, зайнятістю та рівнем життя.

Державна фінансова підтримка територій реалізується через регіональні гранти (в Англії – інвестиційні субсидії для бізнесу, в Уельсі та Шотландії – Єдиний інвестиційний фонд). За системою надання грантів країну поділено на

три групи територій: перша – найвідсталіші регіони (ВВП на особу менше 75 % від середнього в ЄС), друга – території, що потребують підтримки економіки та зайнятості, третя – решта держави (близько 90 % площі) [6].

Обсяг підтримки залежить від локації проекту та розміру підприємства. У першій та другій групах гранти доступні всім підприємствам: для великих (понад 250 осіб) максимальна допомога становить 15 % вартості проекту, середніх – 25 %, малих – 35 %. У третій групі фінансують лише малий (до 2,5 млн фунтів стерлінгів) і середній бізнес (до 1,5 млн фунтів стерлінгів). Гранти понад 100 тис. фунтів стерлінгів виділяють переважно під створення робочих місць [6].

Регіональні агенції розвитку консультують проекти щодо відповідності умовам держпідтримки. Перевага надається ініціативам, які розширюють виробництво, модернізують технології, створюють робочі місця та розвивають кваліфікацію працівників. Обов'язковою умовою є позитивний вплив проекту на місцеву та національну економіку [6].

Досвід регіональної політики США базується на децентралізованому федералізмі та широкому спектрі інструментів підтримки територіального розвитку [6]. Серед них – пільгове кредитування, податкові стимули, підприємницькі зони, технопарки, кластери, державні гранти та механізми державно-приватного партнерства.

Програми пільгового банківського кредитування активно використовувалися для подолання наслідків кризи 2008-2009 років. Їхньою метою було залучення інвестицій для створення робочих місць, відновлення економічної активності та модернізації постраждалих територій.

Податкові стимули в США спрямовані на активізацію інвестицій та проведення НДДКР через прискорену амортизацію основних засобів. Спеціальні податкові кредити та преференції стимулюють використання альтернативних джерел енергії, а також підтримують підприємства видобувної галузі [6].

Підприємницькі зони виступають альтернативою прямому бюджетному фінансуванню депресивних територій. Вони створюються для підтримки малого

й середнього бізнесу в економічно відсталих районах, де підприємствам надаються спільні федеральні, штатні та місцеві податкові й фінансові пільги [6].

Кластерні об'єднання та технопарки підвищують конкурентоспроможність регіонів. За такою моделлю функціонує понад половина американських підприємств, що забезпечує ефективну кооперацію бізнесу з наукою, підтримку венчурних компаній та поширення інновацій.

Система грантового фінансування з федерального бюджету надає кошти штатам на реалізацію соціальних програм на місцевому рівні, зокрема для забезпечення населення доступним житлом, іпотечної підтримки та компенсації орендних платежів.

Державно-приватне партнерство на місцевому рівні застосовується для розвитку інфраструктури, ЖКГ, освіти, охорони здоров'я та культури. Досвід США доводить, що поєднання фінансових стимулів та взаємодії держави з приватним сектором забезпечує ефективне й стале зростання територій.

У Данії поширеною практикою є співпраця між муніципалітетами, коли невеликі громади укладають угоди з більшими муніципальними утвореннями щодо надання певних послуг на взаємовигідних умовах. У межах таких домовленостей сторони спільно визначають вартість послуг, яка підлягає погодженню місцевими радами всіх учасників співробітництва [40]. Подібна взаємодія охоплює різні сфери діяльності, зокрема організацію рятувальних та пожежних служб, функціонування місцевих електростанцій, експлуатацію очисних споруд і сміттєзвалищ, управління муніципальними аеропортами, а також забезпечення послуг з постачання та встановлення систем централізованого опалення. У випадках, коли міжмуніципальне співробітництво реалізується через створення спільних компаній, їх діяльність, як правило, підлягає погодженню з боку наглядових органів.

Підвищення фінансової спроможності ТГ є одним із ключових завдань, що визначає їхню конкурентоспроможність, рівень соціально-економічного розвитку та забезпечення сталого зростання. У сучасних умовах місцеві громади

стикаються з низкою викликів, серед яких недостатність фінансових ресурсів, обмежені інвестиційні можливості та необхідність модернізації інфраструктури.

За таких обставин особливої актуальності набуває вивчення та використання зарубіжного досвіду, який може слугувати важливим інструментом підвищення ефективності управління місцевими фінансами. Аналіз міжнародних практик дає змогу визначити дієві підходи та механізми, що можуть бути адаптовані до українських умов з метою зміцнення фінансової спроможності ТГ, а також дозволяє врахувати успішні рішення та уникнути типових помилок інших країн.

Рівень фінансової спроможності ТГ значною мірою визначається особливостями моделі МС, що функціонує в державі. Так, англосаксонська модель надає громадам ширші можливості для самостійного формування та використання бюджетних ресурсів, тоді як континентальна модель передбачає більш вагому роль центральної влади у фінансовому забезпеченні місцевого розвитку, що сприяє зменшенню ризиків дефіциту ресурсів. У свою чергу, змішана модель, характерна для Німеччини, поєднує переваги фінансової автономії ТГ із механізмами державного регулювання та підтримки, забезпечуючи високий рівень фінансової стабільності та передбачуваності бюджетного забезпечення [28].

Французька модель децентралізації також істотно впливає на рівень фінансової спроможності ТГ. Її особливістю є надання місцевим органам влади широких повноважень щодо управління фінансовими ресурсами, зокрема у сфері формування та розподілу бюджетних коштів. Завдяки цьому громади отримують більше можливостей для самостійного визначення напрямів використання ресурсів відповідно до власних потреб і пріоритетів. Водночас така система сприяє більш збалансованому розподілу фінансових ресурсів між регіонами, що має важливе значення для підтримки та розвитку менш розвинених територій. Крім того, французька модель характеризується високим рівнем прозорості бюджетного процесу, оскільки ОМС самостійно здійснюють планування та виконання бюджетів з урахуванням специфіки місцевого розвитку [27].

Важливу роль у зміцненні фінансової спроможності ТГ відіграє впровадження сучасних механізмів податкового регулювання. Зокрема, у скандинавських країнах – Швеції, Данії та Норвегії – застосовуються спеціальні підходи до формування місцевих податкових систем, які сприяють зростанню дохідної бази громад. Основою таких систем є прогресивне оподаткування, що забезпечує більш справедливий розподіл податкового навантаження між платниками та створює додаткові фінансові можливості для ОМС. Водночас високий рівень податкової культури, прозорості та відповідальності платників податків у цих країнах сприяє ефективному акумулюванню й використанню фінансових ресурсів для реалізації програм місцевого розвитку та соціального забезпечення населення [26].

У Фінляндії сформовано ефективний механізм державної підтримки територіальних громад через надання субсидій на розвиток соціальної інфраструктури та реалізацію екологічних проєктів. Вагома частка фінансової допомоги спрямовується на підвищення енергоефективності об'єктів громадського призначення, зокрема закладів освіти та охорони здоров'я. Використання таких субсидій сприяє скороченню витрат на енергоресурси, покращенню якості публічних послуг і, як наслідок, підвищенню добробуту населення. Водночас фінська система фінансової підтримки враховує особливості та потреби окремих регіонів, що дає змогу більш раціонально розподіляти бюджетні ресурси, забезпечувати збалансований розвиток територій і створювати передумови для їх сталого економічного зростання [45].

Важливим елементом зарубіжної практики є використання стратегічного фінансового планування на місцевому рівні. У більшості країн Європейського Союзу територіальні громади формують середньострокові фінансові стратегії строком від трьох до п'яти років, які визначають пріоритети бюджетної політики, напрями інвестиційного розвитку та механізми забезпечення фінансової стійкості. Особлива увага приділяється програмно-цільовому методу бюджетування, який дозволяє пов'язувати бюджетні видатки з конкретними результатами соціально-економічного розвитку територій. Такий підхід сприяє

підвищенню прозорості використання бюджетних коштів та ефективності фінансової політики громад.

Отже, дослідження зарубіжного досвіду формування та реалізації фінансової політики ТГ засвідчує, що її ефективність значною мірою залежить від рівня фінансової автономії МС, наявності дієвих механізмів міжбюджетного регулювання, стратегічного планування та залучення інвестиційних ресурсів. Практика країн Європейського Союзу, США та скандинавських держав демонструє важливість комплексного підходу до забезпечення місцевого розвитку, який поєднує бюджетні інструменти, податкові стимули, грантову підтримку, державно-приватне партнерство та механізми міжмуніципального співробітництва.

Проведений аналіз показав, що сучасні моделі фінансового забезпечення територій орієнтовані не лише на вирівнювання соціально-економічних диспропорцій, а й на підвищення конкурентоспроможності громад, розвиток інновацій, цифровізацію управлінських процесів та впровадження принципів сталого розвитку. Особливу роль у цьому відіграють середньострокове фінансове планування, програмно-цільове бюджетування, прозорість бюджетного процесу та активна участь громадськості у прийнятті управлінських рішень.

Для України використання міжнародного досвіду має важливе практичне значення в умовах поглиблення децентралізації та післявоєнного відновлення територій. Адаптація кращих зарубіжних практик сприятиме зміцненню фінансової спроможності ТГ, розширенню їх дохідної бази, підвищенню ефективності використання бюджетних ресурсів та створенню передумов для сталого соціально-економічного розвитку на місцевому рівні.

2.2 Аналіз практики формування фінансової політики Криворізької територіальної громади

Трансформаційні процеси у сфері публічного управління Криворізької міської ТГ, зумовлені сучасними соціально-економічними викликами, актуалізували впровадження нових інституційних механізмів управління місцевим розвитком.

Ключову роль у формуванні та реалізації фінансової політики громади відіграють ОМС, які забезпечують планування, розподіл та контроль використання фінансових ресурсів. Центральне місце у цій системі займає Департамент фінансів виконавчого комітету Криворізької міської ради, що здійснює підготовку проєкту бюджету, аналіз його виконання, координацію діяльності головних розпорядників бюджетних коштів та реалізацію бюджетної політики громади. Водночас виконавчий комітет забезпечує практичне виконання бюджетних рішень, координацію роботи структурних підрозділів і контроль реалізації місцевих програм. Важливе значення також має постійна комісія міської ради з питань бюджету, фінансів та соціально-економічного розвитку, яка здійснює попередній розгляд бюджетних рішень, аналіз ефективності використання коштів та депутатський контроль за виконанням бюджету.

Система фінансового управління громади ґрунтується на принципах середньострокового бюджетного планування та програмно-цільового методу бюджетування. Такий підхід забезпечує узгодження поточних фінансових рішень зі стратегічними цілями розвитку, підвищує передбачуваність бюджетної політики та дозволяє оцінювати результативність використання бюджетних ресурсів за допомогою системи цілей і показників ефективності.

З метою посилення стратегічного управління та реалізації політики розвитку в громаді функціонує КП «Інститут розвитку міста Кривого Рогу». Підприємство виконує функції аналітичного центру та проєктного офісу, забезпечуючи моніторинг реалізації стратегічних цілей, підготовку аналітичних

матеріалів, розроблення рекомендацій для ОМС та супровід інвестиційних і інфраструктурних проєктів.

Одним із пріоритетних напрямів фінансової політики громади є цифрова трансформація управлінських процесів. Зростання фінансування програм інформатизації пов'язане з упровадженням сучасних цифрових платформ, розвитком геоінформаційних систем, інтеграцією з державними сервісами та цифровізацією адміністративних послуг. Водночас значна увага приділяється цифровому управлінню благоустроєм території та моніторингу стану міської інфраструктури.

Попри негативний вплив змін у податковому законодавстві та скорочення окремих бюджетних надходжень, фінансова система Криворізької міської ТГ продемонструвала високий рівень стійкості. Вагомими чинниками компенсації втрат стали підвищення ефективності управління земельними ресурсами, актуалізація нормативної грошової оцінки земель, посилення контролю за їх використанням та поступове відновлення економічної активності суб'єктів малого підприємництва, що забезпечило зростання місцевих податкових надходжень.

Динаміка основних джерел формування фінансових ресурсів бюджету Криворізької міської ТГ за 2023-2025 рр. узагальнена у таблиці 2.1.

Дані таблиці 2.1 свідчать про позитивну динаміку мобілізації фінансових ресурсів до бюджету Криворізької міської ТГ у 2023–2025 рр. Попри складні умови воєнного стану, обсяг бюджетних надходжень зріс з 11 705,0 млн грн у 2023 р. до 13 100,0 млн грн у 2025 р., або на 11,9 %, що свідчить про фінансову стійкість громади та ефективність реалізованої фінансової політики.

У структурі власних доходів позитивна динаміка спостерігається за більшістю джерел надходжень. Зокрема, власні податкові надходження збільшилися на 6,5 % – з 3 980,0 млн грн до 4 240,0 млн грн. Найвищі темпи зростання продемонструвала плата за землю, надходження від якої зросли на 30,8 % і досягли 1 020,0 млн грн у 2025 році. Така тенденція є результатом

удосконалення адміністрування земельних ресурсів та підвищення ефективності їх використання.

Таблиця 2.1 – Динаміка мобілізації ключових фінансових ресурсів до бюджету Криворізької міської територіальної громади у 2023–2025 рр., млн грн

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Темп росту 2025/2023, %
Власні податкові надходження, у т.ч.:	3 980,0	4 120,0	4 240,0	+6,5
плата за землю	780,0	870,0	1 020,0	+30,8
акцизний податок	210,0	238,0	252,0	+20,0
єдиний податок	920,0	990,0	1 050,0	+14,1
Податок на доходи фізичних осіб	5 240,0	4 980,0	4 510,0	-13,9
Неподаткові надходження	640,0	680,0	710,0	+10,9
Міжбюджетні трансферти	1 820,0	2 010,0	2 280,0	+25,3
Грантові та інвестиційні ресурси	25,0	420,0	1 360,0	+5340,0
Разом мобілізовано до бюджету	11 705,0	12 210,0	13 100,0	+11,9

Джерело: розраховано автором на основі дод. Б, В, Г

Позитивні зміни також характерні для акцизного та єдиного податків. За досліджуваний період надходження від акцизного податку зросли на 20,0 %, а від єдиного податку – на 14,1 %, що свідчить про поступове відновлення економічної активності та адаптацію малого і середнього бізнесу до сучасних умов господарювання.

Водночас негативною тенденцією стало скорочення надходжень від податку на доходи фізичних осіб на 13,9 %, або з 5 240,0 млн грн до 4 510,0 млн грн. Причиною цього стали зміни податкового законодавства та перерозподіл окремих надходжень на користь державного бюджету. Однак громада змогла частково компенсувати ці втрати за рахунок інших джерел доходів.

Суттєвий внесок у зміцнення фінансової бази забезпечили міжбюджетні трансферти, обсяг яких зріс на 25,3 %, а також неподаткові надходження, приріст яких становив 10,9 %. Крім того, особливо швидкими темпами збільшувалися грантові та інвестиційні ресурси: з 25,0 млн грн у 2023 році до 1 360,0 млн грн у

2025 році. Це свідчить про значне розширення можливостей громади щодо залучення зовнішнього фінансування для реалізації проєктів розвитку та відновлення території.

Таким чином, фінансова політика Криворізької міської територіальної громади (далі – ФП-КТГ) у 2023-2025 рр. характеризувалася високою адаптивністю до зовнішніх викликів та орієнтацією на диверсифікацію джерел доходів. Незважаючи на скорочення надходжень від ПДФО, громаді вдалося забезпечити зростання загального обсягу фінансових ресурсів за рахунок активізації земельних платежів, розвитку підприємництва, збільшення міжбюджетної підтримки та залучення грантово-інвестиційного фінансування.

Для наочного відображення динаміки основних власних податкових надходжень на рисунку 2.1 наведено зміни обсягів плати за землю, акцизного та єдиного податків у 2023-2025 рр.

Аналіз рисунка 2.1 свідчить про послідовне зміцнення власної дохідної бази громади. Найвищі темпи зростання демонструє плата за землю, надходження від якої збільшувалися як у 2024 році (+11,5 %), так і у 2025 році (+17,2 %). Стабільне зростання характерне і для акцизного податку. Підвищення надходжень від єдиного податку обумовлене розвитком малого бізнесу та збільшенням кількості платників спрощеної системи оподаткування. Отримані результати підтверджують ефективність заходів громади щодо зміцнення фінансової самостійності та відповідають загальним тенденціям децентралізації бюджетних відносин в Україні.

Разом із тим вагомим викликом для бюджету залишається скорочення надходжень від податку на доходи фізичних осіб, які за два роки зменшилися на 13,9 %. Така ситуація пов'язана зі змінами державної податкової політики та перерозподілом окремих доходів на користь державного бюджету. У відповідь на ці виклики ОМС активізували роботу щодо пошуку альтернативних джерел фінансування, результатом чого стало зростання міжбюджетних трансфертів на 25,3 % упродовж досліджуваного періоду.

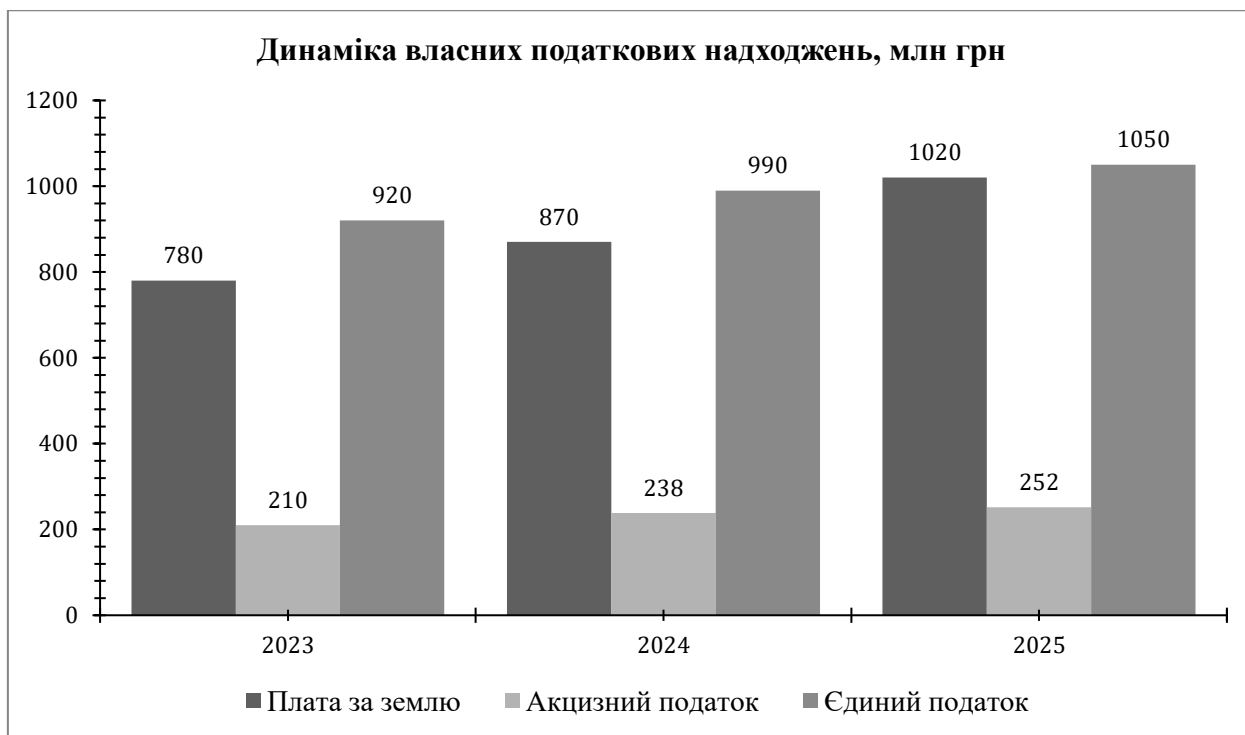

Рисунок 2.1 – Динаміка ключових власних податкових надходжень бюджету Криворізької міської ТГ у 2023-2025 рр., млн грн

Джерело: розроблено автором за даними дод. Б, В, Г

Загалом структура доходів бюджету Криворізької міської ТГ характеризується високим рівнем податкової самодостатності, оскільки понад три чверті доходів формуються за рахунок податкових надходжень. Водночас поступове збільшення частки трансфертів та поява грантових надходжень у 2025 році свідчать про розширення можливостей залучення додаткових фінансових ресурсів. Це забезпечує зміцнення фінансової бази громади та підвищує її спроможність реалізовувати соціально-економічні програми розвитку.

Вагомим інструментом підтримки виявилось урядове рішення про фіксацію нормативу зарахування ПДФО до місцевого бюджету на рівні 64% (замість стандартних 60%). Це забезпечило громаді додаткові 250 мільйонів гривень, які відіграли роль важливого джерела компенсації інфляційного тиску (прогнозований індекс споживчих цін – 109,5%) та дозволили забезпечити стабільні соціальні стандарти.

Для поглибленого економічного аналізу ФП-КТГ необхідно дослідити структуру місцевих податків і зборів, які є індикатором стану локального мікробізнесу.

Таблиця 2.2 – Аналіз динаміки та структури місцевих податків і зборів Криворізької міської ТГ, 2023-2025 рр. (млн грн)

Вид місцевого податку / збору	2023 р.	Питома вага, %	2024 р.	Питома вага, %	2025 р.	Питома вага, %	Відхилення 2023/2024	Відхилення 2024/2025
Єдиний податок	980,0	60,4	1 120,0	68,7	1 350,0	68,6	+140,0	+230,0
Податок на нерухоме майно	265,0	16,3	310,0	19,0	385,0	19,6	+45,0	+75,0
Збір за місця для паркування	10,5	0,6	15,0	0,9	22,0	1,1	+4,5	+7,0
Інші місцеві збори	375,7	22,7	186,2	11,4	211,8	10,7	-189,5	+25,6
РАЗОМ місцевих податків	1 631,2	100,0	1 631,2	100,0	1 968,8	100,0	0,0	+337,6

Джерело: розраховано автором на основі дод. Б, В, Г

Аналіз структури місцевих податків і зборів Криворізької міської ТГ за 2023-2025 роки свідчить про поступове зростання ролі власних доходних джерел у формуванні фінансової бази місцевого бюджету. Саме місцеві податки та збори є одним із ключових елементів фінансової автономії ОМС, оскільки вони безпосередньо формують ресурсну основу для реалізації програм соціально-економічного розвитку громади, забезпечення функціонування комунальної інфраструктури та фінансування місцевих потреб. Водночас проведений аналіз демонструє не лише позитивну динаміку загальних надходжень, а й суттєві структурні зміни у співвідношенні окремих видів місцевих податків.

Загальний обсяг місцевих податків у 2023 році становив 1 631,2 млн грн. У 2024 році він практично не змінився, тоді як у 2025 році зріс до 1 968,8 млн грн, що на 337,6 млн грн або 20,7 % більше порівняно з попереднім роком. Це свідчить про поступове відновлення економічної активності громади,

підвищення ефективності податкового адміністрування та адаптацію бізнесу до умов воєнного стану.

Найбільшу частку у структурі місцевих податків протягом усього періоду займав єдиний податок. У 2023 році його надходження становили 980,0 млн грн (60,4 %), у 2024 році – 1 120,0 млн грн (68,7 %), а у 2025 році – 1 350,0 млн грн (68,6 %). Загалом за два роки надходження зросли на 370,0 млн грн або 37,8 %. Така тенденція свідчить про посилення ролі малого та середнього бізнесу у формуванні доходної бази громади. Важливим чинником стало поширення спрощеної системи оподаткування, яка в умовах воєнного часу залишається найбільш прийнятною для значної кількості суб'єктів господарювання.

Суттєву роль у структурі місцевих податків відіграє податок на нерухоме майно. Його надходження збільшилися з 265,0 млн грн у 2023 році до 385,0 млн грн у 2025 році, а частка зросла з 16,3 % до 19,6 %. Загальний приріст за досліджуваний період склав 45,3 %. Це свідчить про розширення бази оподаткування та зростання значення майнових податків у структурі місцевих доходів. Для Кривого Рогу важливим фактором залишається функціонування промислових підприємств, які володіють значними обсягами виробничої та комерційної нерухомості.

Позитивна динаміка спостерігається і щодо збору за місця для паркування. Його надходження збільшилися з 10,5 млн грн у 2023 році до 22,0 млн грн у 2025 році. Хоча частка цього платежу залишається незначною, зростання свідчить про поживлення транспортної активності та вдосконалення механізмів адміністрування збору.

Найбільш нестабільною виявилася група інших місцевих зборів. Якщо у 2023 році їх обсяг становив 375,7 млн грн, то у 2024 році він скоротився до 186,2 млн грн, після чого у 2025 році відбулося часткове відновлення до 211,8 млн грн. Така динаміка може пояснюватися змінами в економічній активності окремих секторів, а також коригуванням місцевої податкової політики.

Отже, система місцевих податків Криворізької міської ТГ у 2023-2025 роках характеризувалася зростанням надходжень та посиленням ролі єдиного

податку і податку на нерухоме майно. Водночас нестабільність окремих зборів свідчить про вплив воєнно-економічних чинників на формування доходної бази громади.

Аналіз структури місцевих податків дозволяє оцінити особливості формування доходів бюджету, однак для комплексної характеристики фінансової політики громади необхідно також визначити рівень її фінансової стійкості та самодостатності за допомогою відповідних фінансових індикаторів.

Для цього доцільно розрахувати ключові показники фінансової спроможності бюджету, які дають змогу оцінити рівень залежності від міжбюджетних трансфертів, ефективність формування власної доходної бази та інвестиційну спрямованість бюджетної політики.

Таблиця 2.3 – Розрахунок індикаторів фінансової спроможності (стійкості) бюджету громади

Фінансовий індикатор (коефіцієнт)	Метод розрахунку	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Оцінка динаміки
Коефіцієнт фінансової автономії	Власні доходи / Загальний обсяг доходів	0,79	0,83	0,88	Позитивна тенденція до зростання
Коефіцієнт фінансової залежності	Офіційні трансферти / Загальний обсяг доходів	0,21	0,17	0,12	Позитивна тенденція до зниження
Коефіцієнт інвестиційної активності	Видатки спецфонду / Загальні видатки	0,05	0,07	0,09	Позитивна тенденція до зростання

Джерело: розраховано автором на основі дод. Б, В, Г

Як свідчать дані таблиці 2.3, упродовж 2023-2025 років спостерігається позитивна динаміка основних показників фінансової спроможності бюджету громади. Зокрема, коефіцієнт фінансової автономії зріс з 0,79 у 2023 році до 0,88 у 2025 році, що свідчить про збільшення частки власних доходів у структурі бюджетних надходжень та зміцнення фінансової незалежності Криворізької міської ТГ.

Одночасно спостерігається зниження коефіцієнта фінансової залежності з 0,21 до 0,12, що свідчить про зменшення залежності бюджету від державних трансфертів та посилення внутрішнього фінансового потенціалу громади.

Позитивною є і динаміка коефіцієнта інвестиційної активності, який зріс з 0,05 у 2023 році до 0,09 у 2025 році. Це свідчить про збільшення частки бюджету розвитку та посилення інвестиційної спрямованості фінансової політики громади.

Важливим чинником зміцнення фінансової автономії стало зростання надходжень від місцевих податків і зборів. У 2023 році їх обсяг становив 1 631,2 млн грн, з яких найбільшу частку формував єдиний податок (980,0 млн грн). Значні надходження також забезпечували податок на нерухоме майно та інші місцеві збори.

Отже, результати аналізу свідчать про зміцнення ФП-КТГ, зростання бюджетної самодостатності та активізацію інвестиційної діяльності.

Важливою складовою оцінки фінансової стійкості громади є аналіз її боргової політики, оскільки рівень боргового навантаження безпосередньо впливає на можливості реалізації бюджетної та інвестиційної політики. Аналіз показує, що у досліджуваному періоді громада дотримувалася помірної боргової політики та орієнтувалася переважно на залучення грантових і донорських ресурсів. Незначний обсяг місцевого боргу свідчить про достатній рівень бюджетної самодостатності та низькі ризики для фінансової стабільності.

Важливим напрямом фінансової політики є співпраця з міжнародними фінансовими організаціями та донорами. Залучення грантів і міжнародної технічної допомоги дозволяє реалізовувати інфраструктурні, енергетичні та соціальні проєкти без суттєвого збільшення боргових зобов'язань.

Фінансування програм розвитку громади здійснюється за рахунок власних доходів бюджету, міжбюджетних трансфертів, міжнародної технічної допомоги, грантових програм та ресурсів міжнародних фінансових організацій. Основу фінансових ресурсів становлять власні доходи бюджету, що свідчить про високий

рівень фінансової автономії. Водночас важливу роль відіграють державні субвенції та позабюджетні джерела фінансування.

Таким чином, фінансова політика громади характеризується переходом до моделі диверсифікованого фінансування, яка поєднує бюджетні та позабюджетні джерела ресурсного забезпечення.

Поряд із залученням зовнішніх ресурсів муніципалітет активно підтримує місцевий бізнес. Надання пільг на оренду комунального майна на суму понад 114 млн грн дозволило підприємствам зберегти оборотний капітал, робочі місця та уникнути масового припинення діяльності.

Водночас важливим напрямом фінансової політики залишається соціальний захист населення. Аналіз структури видатків свідчить про поступовий перехід до моделі адресної підтримки, що стало можливим завдяки централізації частини соціальних програм на державному рівні та зменшенню навантаження на місцевий бюджет.

Перехід до політики адресної допомоги чітко простежується в аналізі структури міських видатків на цільові програми підтримки населення.

Аналіз даних таблиці свідчить про поступове зростання обсягів цільових соціальних видатків упродовж 2023-2025 рр. Загальний обсяг фінансування збільшився з 1178,0 млн грн у 2023 р. до 1321,0 млн грн у 2025 р., тобто на 12,1 %. Найбільшу частку у структурі соціальних видатків протягом усього періоду займало співфінансування пільгового проїзду в міському транспорті, частка якого становила 48,4-52,4 %. У 2025 р. фінансування цього напрямку досягло 680,0 млн грн, що на 60,0 млн грн більше, ніж у 2024 р.

Суттєве зростання спостерігалось і за напрямом адресної матеріальної допомоги на лікування та підтримку внутрішньо переміщених осіб. Обсяг видатків зріс із 365,0 млн грн у 2023 р. до 505,0 млн грн у 2025 р., а їх частка в структурі соціальних витрат збільшилася з 31,0 % до 38,2 %, що свідчить про посилення соціальної підтримки населення в умовах воєнного часу.

Таблиця 2.4 – Структура видатків місцевого бюджету на програми соціального захисту та підтримки вразливих верств населення (2024-2026 рр.)

Напрямок фінансування	2023 р., млн грн	Питома вага 2023 р., %	2024 р., млн грн	Питома вага 2024 р., %	2025 р., млн грн	Питома вага 2025 р., %	Відхилення 2023–2024	Відхилення 2024–2025
Адресна матеріальна допомога на лікування та підтримку ВПО	365,0	31,0	410,5	32,1	505,0	38,2	+45,5	+94,5
Екстрені ремонти пошкодженого житлового фонду	195,0	16,6	250,0	19,5	136,0	10,3	+55,0	-114,0
Співфінансування пільгового проїзду в міському транспорті	618,0	52,4	620,0	48,4	680,0	51,5	+2,0	+60,0
РАЗОМ цільові соціальні видатки	1 178,0	100,0	1 280,5	100,0	1 321,0	100,0	+102,5	+40,5

Джерело: розраховано автором на основі дод. Б, В, Г

Водночас фінансування екстрених ремонтів пошкодженого житлового фонду характеризувалося нестабільною динамікою. Після зростання до 250,0 млн грн у 2024 р. у 2025 р. видатки скоротилися до 136,0 млн грн, а їх частка у структурі соціального фінансування зменшилася до 10,3 %. Це може бути пов'язано із завершенням частини відновлювальних робіт або переглядом бюджетних пріоритетів.

Для комплексної оцінки бюджетної політики громади доцільно також проаналізувати структуру видатків за загальним і спеціальним фондами бюджету. Такий підхід дає змогу визначити співвідношення між поточними витратами та капітальними вкладеннями, а також оцінити зміни бюджетних пріоритетів упродовж досліджуваного періоду. У таблиці наведено динаміку видатків загального та спеціального фондів бюджету у 2023-2025 рр.

Таблиця 2.5 – Структура видатків бюджету громади за фондами у 2023–2025 рр. (млрд грн)

Складова бюджету	2023 р.	2024 р.	2025 р.	Відхилення 2023/2024 (+/-)	Відхилення 2024/2025 (+/-)
Загальний фонд (поточне споживання)	8,94	9,85	8,96	+0,91	-0,89
Питома вага загального фонду, %	88,0	92,4	90,9	+4,4%	-1,5%
Спеціальний фонд (капіталовкладення)	1,22	0,81	0,90	-0,41	+0,09
Питома вага спеціального фонду, %	12,0	7,6	9,1	-4,4%	+1,5%
СУКУПНІ ВИДАТКИ	10,16	10,66	9,86	+0,50	-0,80

Джерело: розраховано автором на основі дод. Б, В, Г

Аналіз таблиці свідчить, що основну частину бюджетних видатків упродовж 2023-2025 рр. становив загальний фонд, який забезпечує фінансування поточних потреб та виконання основних функцій ОМС. Його обсяг зріс з 8,94 млрд грн у 2023 р. до 9,85 млрд грн у 2024 р., а у 2025 р. скоротився до 8,96 млрд грн. Незважаючи на це, питома вага загального фонду залишалася домінуючою та коливалася в межах 88,0–92,4 %, що свідчить про орієнтацію бюджетної політики на забезпечення поточних соціально-економічних потреб громади.

Спеціальний фонд, кошти якого спрямовуються переважно на капіталовкладення, інвестиційні програми та розвиток інфраструктури, займав значно меншу частку у структурі видатків. Його обсяг зменшився з 1,22 млрд грн у 2023 р. до 0,81 млрд грн у 2024 р., а у 2025 р. зріс до 0,90 млрд грн, проте не досяг рівня 2023 р. Відповідно питома вага спеціального фонду скоротилася з 12,0 % до 7,6 %, а у 2025 р. збільшилася до 9,1 %.

Сукупні видатки бюджету зросли з 10,16 млрд грн у 2023 р. до 10,66 млрд грн у 2024 р., однак у 2025 р. зменшилися до 9,86 млрд грн. Така динаміка може пояснюватися зміною бюджетних пріоритетів і необхідністю перерозподілу ресурсів в умовах економічної нестабільності. Загалом результати аналізу свідчать про переважання поточних видатків над інвестиційними, що характеризує спрямованість бюджетної політики на підтримку стабільного функціонування соціальної та комунальної сфер.

Розглянемо і динаміку видатків на інші важливі сфери життя територіальної громади (див. рис. 2.2).

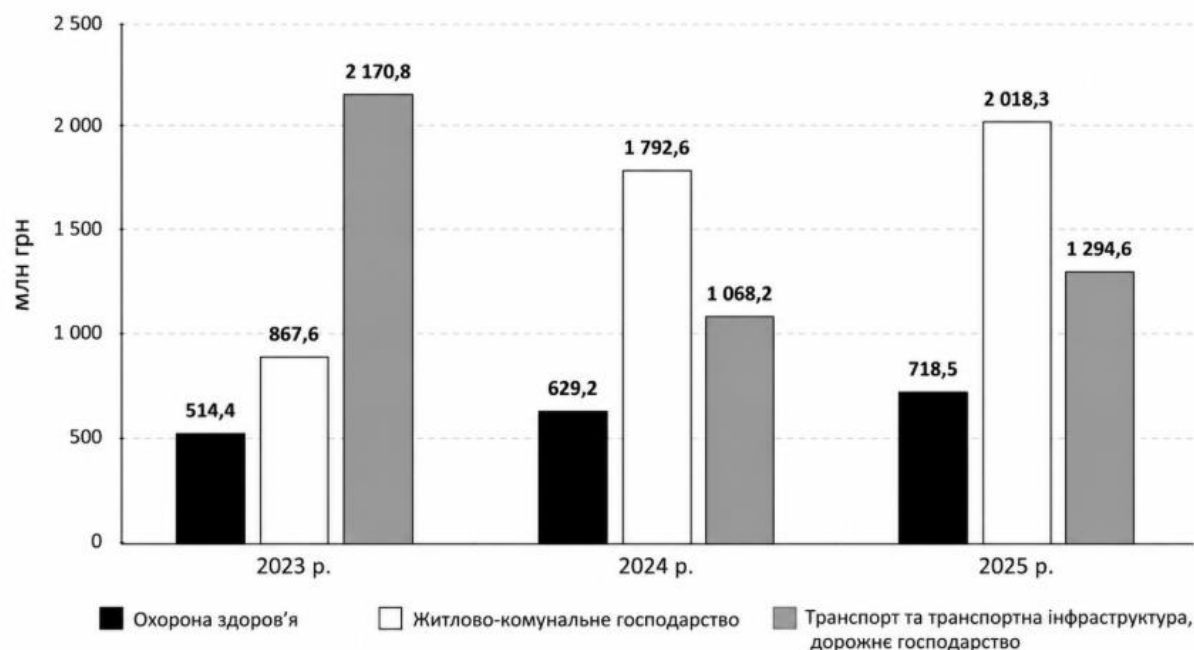

Рисунок 2.2 – Динаміка видатків на охорону здоров'я, ЖКГ та інфраструктуру Криворізької громади за 2023-2025 рр.

Аналіз структури видатків бюджету свідчить про те, що упродовж 2023-2025 рр. найбільший обсяг фінансування спрямовувався на сферу освіти, житлово-комунального господарства, охорони здоров'я та розвиток транспортної інфраструктури. Саме ці напрями формують основу соціально-економічного забезпечення територіальної громади та характеризують ключові пріоритети бюджетної політики.

Найбільшу частку видатків традиційно займала освіта. У 2023 р. фінансування галузі становило 3074,4 млн грн, у 2024 р. збільшилось до 3633,0 млн грн, а у 2025 р. – до 3845,6 млн грн. Загальний приріст за два роки перевищив 770 млн грн, що свідчить про посилення уваги до забезпечення функціонування закладів освіти, виплати заробітної плати працівникам та підтримки освітньої інфраструктури.

Суттєве зростання спостерігалось і у сфері житлово-комунального господарства. Якщо у 2023 р. на ЖКГ було спрямовано 867,6 млн грн, то у 2024 р. обсяг фінансування зріс більш ніж удвічі – до 1792,6 млн грн, а у 2025 р. досяг 2018,3 млн грн. Така динаміка пояснюється необхідністю відновлення та підтримки критичної інфраструктури, модернізації комунальних мереж і забезпечення стабільного функціонування міського господарства в умовах воєнних та економічних викликів.

Фінансування охорони здоров'я також демонструвало стабільну тенденцію до зростання: з 514,4 млн грн у 2023 р. до 718,5 млн грн у 2025 р. Це свідчить про посилення ролі медичної сфери у структурі бюджетних видатків та необхідність забезпечення стабільної роботи закладів охорони здоров'я.

Водночас видатки на транспортну інфраструктуру та дорожнє господарство характеризувались нестабільною динамікою. У 2023 р. вони становили 2170,8 млн грн, у 2024 р. скоротились майже вдвічі – до 1068,2 млн грн, після чого у 2025 р. частково відновились до 1294,6 млн грн. Така тенденція може бути пов'язана зі зміною бюджетних пріоритетів та перерозподілом фінансових ресурсів на користь соціальних і комунальних потреб.

Загалом результати аналізу свідчать про соціально орієнтований характер бюджетної політики громади, у межах якої пріоритетними залишаються освіта, комунальна сфера та забезпечення функціонування системи охорони здоров'я.

Отже, проведений аналіз фінансової політики та механізмів розвитку Криворізької міської ТГ засвідчив поступове зміцнення її фінансової спроможності в умовах воєнно-економічної нестабільності. Дослідження показало, що основу доходної бази громади формують власні надходження, серед яких ключову роль відіграють податок на доходи фізичних осіб, плата за землю та місцеві податки і збори. Упродовж 2023–2025 років спостерігалось зростання частки власних доходів, підвищення коефіцієнта фінансової автономії та скорочення залежності бюджету від міжбюджетних трансфертів.

Важливим показником ефективності ФП-КТГ є обсяг та структура капітальних видатків, оскільки саме вони забезпечують розвиток

інфраструктури, модернізацію комунального господарства та реалізацію інвестиційних проєктів.

Упродовж 2023-2025 років капітальні видатки бюджету громади фінансувалися переважно через спеціальний фонд бюджету. Основними напрямками використання коштів були:

- відновлення пошкоджених об'єктів інфраструктури;
- ремонти дорожнього господарства;
- модернізація об'єктів житлово-комунального господарства;
- розвиток енергетичної інфраструктури;
- оновлення комунального транспорту;
- підтримка закладів освіти та охорони здоров'я.

Скорочення обсягів спеціального фонду у 2024 році свідчить про вимушене переорієнтування бюджетної політики на фінансування поточних соціальних потреб в умовах воєнного стану. Водночас часткове відновлення капітальних видатків у 2025 році демонструє поступове повернення громади до реалізації стратегічних інвестиційних програм розвитку.

Аналіз структури місцевих податків засвідчив посилення ролі єдиного податку та податку на нерухоме майно у формуванні фінансових ресурсів громади, що свідчить про поступове відновлення підприємницької активності та розширення бази місцевого оподаткування. Водночас збереження високої концентрації надходжень навколо окремих джерел доходів підвищує ризики бюджетної залежності від стану малого та середнього бізнесу.

Дослідження видаткової частини бюджету показало домінування поточних соціально орієнтованих витрат, спрямованих на забезпечення стабільного функціонування комунальної та соціальної сфер. Разом із цим спостерігається поступове зростання інвестиційної активності бюджету та збільшення обсягів фінансування програм підтримки населення, внутрішньо переміщених осіб і розвитку міської інфраструктури.

Важливим елементом механізмів розвитку громади стало активне залучення міжнародної грантової підтримки, реалізація програм співпраці з

міжнародними фінансовими інституціями та впровадження інструментів підтримки малого й середнього підприємництва. Це сприяло розширенню інвестиційних можливостей громади, підтримці локального бізнесу та формуванню додаткових джерел економічного розвитку.

ФП-КТГ у досліджуваному періоді була спрямована не лише на забезпечення соціального захисту населення, а й на підтримку ключових сфер життєдіяльності громади.

Значна частина бюджетних ресурсів спрямовувалася на фінансування:

- житлово-комунального господарства;
- міського транспорту;
- закладів освіти;
- охорони здоров'я;
- програм енергоефективності;
- благоустрою території;
- підтримки внутрішньо переміщених осіб;
- заходів цивільного захисту населення.

Пріоритетність соціально-комунального напряму фінансування пояснюється необхідністю забезпечення стабільного функціонування міської інфраструктури в умовах воєнно-економічної нестабільності.

Таким чином, результати аналізу свідчать, що ФП-КТГ у досліджуваному періоді була спрямована на забезпечення бюджетної стійкості, підтримку соціальної сфери та розвиток місцевої економіки. Водночас подальше зміцнення фінансової самодостатності громади потребує диверсифікації доходної бази, розширення інвестиційних ресурсів і підвищення ефективності управління бюджетними коштами.

Аналіз структури доходів засвідчив високий рівень фінансової самодостатності громади та поступове зміцнення її фінансової автономії. Важливу роль у формуванні бюджетних ресурсів відігравали плата за землю, єдиний податок, податок на нерухоме майно та міжбюджетні трансферти. Позитивною тенденцією стало суттєве зростання обсягів міжнародної грантової

підтримки, що сприяло розширенню можливостей реалізації інвестиційних та інфраструктурних проєктів.

Дослідження видаткової політики показало, що пріоритетними напрямками використання бюджетних коштів залишалися освіта, житлово-комунальне господарство, охорона здоров'я, соціальний захист населення та підтримка внутрішньо переміщених осіб. Водночас поступове зростання показників інвестиційної активності свідчить про прагнення громади поєднувати вирішення поточних соціальних завдань із реалізацією стратегічних напрямів розвитку.

Отже, практика формування ФП-КТГ демонструє ефективне використання механізмів бюджетного управління, спрямованих на забезпечення фінансової стійкості, підтримку соціально-економічного розвитку та зміцнення фінансової спроможності громади. Разом із тим подальше підвищення ефективності фінансової політики потребує диверсифікації доходної бази, розширення інвестиційних ресурсів, збільшення частки капітальних видатків та удосконалення механізмів стратегічного фінансового планування.

2.3. Проблеми та перспективи вдосконалення формування фінансової політики Криворізької територіальної громади

Незважаючи на позитивні результати реформи децентралізації та розширення фінансових повноважень ОМС, процес формування та реалізації фінансової політики ТГ і надалі супроводжується низкою проблемних аспектів. Наявна нормативно-правова база створює необхідні передумови для забезпечення фінансової самостійності громад, проте практика її застосування свідчить про існування окремих недоліків у механізмах управління фінансовими ресурсами на місцевому рівні.

Серед найбільш актуальних проблем варто виокремити недостатню гнучкість бюджетного процесу, що обмежує можливості громад щодо оперативного реагування на зміни соціально-економічного середовища та ефективного планування фінансової діяльності. Водночас суттєвим викликом

залишається нерівномірність розподілу фінансових ресурсів між територіальними громадами, що значною мірою зумовлена відмінностями в економічному потенціалі регіонів. Аналіз сучасної системи міжбюджетних відносин свідчить про те, що значна частина громад продовжує залежати від державних трансфертів і дотацій, що стримує розвиток їхньої фінансової автономії та знижує можливості для реалізації власних стратегічних пріоритетів [48].

Однією з ключових проблем формування та реалізації фінансової політики ТГ в Україні залишається обмеженість ресурсів, які можуть бути спрямовані на розвиток територій. Значна частина бюджетних коштів використовується для фінансування поточних видатків, зокрема виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери, утримання закладів освіти, охорони здоров'я, культури та оплати комунальних послуг. У результаті скорочуються можливості ОМС щодо реалізації інвестиційних проєктів, модернізації інфраструктури та фінансування програм соціально-економічного розвитку. За таких умов особливої актуальності набувають питання оптимізації бюджетних витрат, удосконалення фінансового планування та підвищення ефективності використання наявних ресурсів.

Додатковим викликом для розвитку територіальних громад є недостатній рівень їх інвестиційної привабливості. Розвиток багатьох громад стримується через зношеність інфраструктури, обмежені можливості для ведення бізнесу, нестабільність нормативно-правового середовища та складнощі із залученням приватних інвесторів. Це негативно впливає на темпи економічного зростання, створення нових робочих місць та розширення дохідної бази місцевих бюджетів. Тому одним із пріоритетних завдань фінансової політики ТГ є формування сприятливого інвестиційного клімату, розвиток партнерства з бізнесом та активне залучення зовнішніх фінансових ресурсів для реалізації проєктів місцевого розвитку.

На думку автора [48], одним із ключових напрямів удосконалення фінансової політики ТГ є підвищення професійного рівня працівників ОМС. Особливого значення набуває розроблення та впровадження спеціалізованих

програм підготовки й підвищення кваліфікації у сферах бюджетного планування, інвестиційного менеджменту, управління фінансовими ресурсами та адміністрування місцевих податків і зборів. Формування належного кадрового потенціалу сприятиме підвищенню ефективності управлінських рішень та прискоренню процесів модернізації фінансових механізмів на місцевому рівні.

Водночас перспективними напрямками подальших наукових досліджень залишаються питання оцінювання фінансових ризиків територіальних громад, удосконалення бюджетного процесу, аналізу ефективності чинного нормативно-правового забезпечення та розроблення рекомендацій щодо його адаптації до сучасних соціально-економічних викликів. Реалізація такого комплексного підходу дозволить не лише визначити стратегічні напрями зміцнення фінансової спроможності ТГ, а й сформувати дієві механізми подолання проблем, що виникають у процесі забезпечення їх сталого розвитку та підвищення ефективності МС.

Для Криворізької ТГ питання вдосконалення фінансової політики набуває особливої актуальності з огляду на масштаби громади, специфіку її промислової спеціалізації, необхідність відновлення та модернізації інфраструктури, а також потребу у залученні додаткових інвестиційних ресурсів. У зв'язку з цим важливим завданням є визначення ключових проблем формування фінансової політики громади та розробка практичних напрямів їх вирішення, спрямованих на підвищення фінансової спроможності, ефективності використання бюджетних ресурсів і забезпечення сталого соціально-економічного розвитку території (див. табл. 2.6).

Однією з ключових проблем ФП-КТГ є значна залежність доходів місцевого бюджету від діяльності великих промислових підприємств. Гірничо-металургійний комплекс традиційно формує вагомую частину податкових надходжень громади, тому будь-які негативні зміни на світових ринках металургійної продукції, скорочення обсягів виробництва чи логістичні труднощі можуть призвести до зменшення бюджетних надходжень і погіршення фінансової стійкості громади.

Таблиця 2.6 – Основні проблеми формування фінансової політики Криворізької міської територіальної громади та напрями їх вирішення

Проблема	Характеристика проблеми	Напрями вирішення
1	2	3
Висока залежність бюджету від діяльності великих промислових підприємств	Значна частина доходів бюджету формується за рахунок податкових надходжень від гірничо-металургійного комплексу, що підвищує ризики бюджетних втрат у разі скорочення виробництва або економічної нестабільності	Диверсифікація дохідної бази шляхом підтримки малого та середнього бізнесу, розвитку сфери послуг, стимулювання підприємницької активності та залучення нових інвесторів
Недостатній рівень інвестиційної активності	Обмежене надходження внутрішніх та зовнішніх інвестицій стримує реалізацію інфраструктурних і соціально-економічних проектів	Формування сприятливого інвестиційного клімату, розроблення інвестиційного паспорта громади, створення програм підтримки інвесторів та розвиток державно-приватного партнерства
Значні витрати на утримання та модернізацію інфраструктури	Велика протяжність транспортної, житлово-комунальної та соціальної інфраструктури потребує постійного фінансування та оновлення	Активніше залучення грантових коштів міжнародних організацій, участь у державних і міжнародних програмах розвитку, реалізація енергоефективних проектів
Недостатня ефективність використання бюджетних коштів	Наявність окремих неефективних видатків та потреба в підвищенні результативності бюджетних програм	Запровадження системи моніторингу ефективності бюджетних витрат, удосконалення програмно-цільового методу бюджетування та посилення фінансового контролю
Обмеженість власних фінансових ресурсів для реалізації масштабних проектів	Доходів місцевого бюджету часто недостатньо для фінансування стратегічних проектів розвитку громади	Розширення практики муніципальних запозичень, використання механізмів державно-приватного партнерства, залучення коштів міжнародних фінансових установ
Наслідки воєнних дій та потреба у відновленні території	Зростання соціальних видатків і необхідність відновлення пошкоджених об'єктів створюють додаткове навантаження на бюджет громади	Розроблення комплексних програм післявоєнного відновлення, залучення міжнародної технічної допомоги та коштів фондів відбудови
Недостатній рівень цифровізації управління фінансами	Використання окремих застарілих підходів до управління фінансовими ресурсами може знижувати оперативність прийняття рішень	Розвиток цифрових інструментів управління бюджетом, впровадження сучасних інформаційних систем моніторингу доходів і видатків, розширення електронних сервісів

1	2	3
Низька активність громадськості у бюджетному процесі	Недостатня залученість мешканців до формування бюджетних пріоритетів може знижувати ефективність розподілу ресурсів	Розвиток партиципаторного бюджетування, проведення громадських консультацій, підвищення прозорості бюджетного процесу та відкритості фінансової інформації

Джерело: сформовано самостійно автором на основі досліджень

Важливою проблемою залишається також недостатній рівень інвестиційної активності. Незважаючи на значний економічний потенціал Кривого Рогу, обсяги залучених інвестицій не повною мірою відповідають потребам території. Це обмежує можливості реалізації масштабних проєктів розвитку, модернізації виробничої та соціальної інфраструктури, а також стримує диверсифікацію місцевої економіки.

Додатковим викликом є значні витрати на утримання та оновлення об'єктів інфраструктури. Велика територія громади та значна кількість об'єктів житлово-комунального господарства, транспорту, освіти й охорони здоров'я потребують постійного фінансування. У результаті суттєва частина бюджетних ресурсів спрямовується на підтримання їх функціонування та модернізацію.

Не менш важливим завданням є підвищення ефективності використання бюджетних коштів. В умовах обмеженості фінансових ресурсів особливого значення набуває раціональний розподіл видатків, удосконалення механізмів бюджетного планування та оцінювання результативності бюджетних програм. Водночас громада потребує активнішого залучення альтернативних джерел фінансування, зокрема грантових коштів, міжнародної технічної допомоги та ресурсів державно-приватного партнерства.

Суттєвий вплив на фінансову політику громади мають наслідки воєнного стану. Зростання видатків на безпекові заходи, підтримку внутрішньо переміщених осіб, відновлення пошкоджених об'єктів та забезпечення соціального захисту населення створює додаткове навантаження на місцевий бюджет і зменшує можливості фінансування довгострокових проєктів розвитку.

Окремої уваги потребує подальша цифровізація управління місцевими фінансами. Впровадження сучасних інформаційних систем бюджетного планування, фінансового моніторингу та контролю сприятиме підвищенню прозорості, оперативності та ефективності управлінських рішень. Також актуальним залишається питання активнішого залучення громадськості до бюджетного процесу, оскільки участь мешканців у визначенні пріоритетів розвитку громади дозволяє більш повно враховувати потреби населення та підвищувати ефективність використання бюджетних ресурсів.

Одним із перспективних напрямів удосконалення ФП-КТГ може стати реалізація проєкту «KRYVYI RH SMART COMMUNITY LAB», який передбачає створення на базі Криворізького національного університету спеціалізованого Центру підтримки розвитку територіальної громади. Основною метою проєкту є формування постійно діючої платформи співпраці між ОМС, науковою спільнотою, бізнесом та громадськими організаціями для залучення додаткових фінансових ресурсів і реалізації проєктів місцевого розвитку.

Діяльність Центру буде спрямована на підготовку грантових заявок для структурних підрозділів Криворізької міської ради, супровід інвестиційних проєктів громади, пошук міжнародних програм фінансування, а також навчання працівників ОМС сучасним інструментам проєктного менеджменту. Важливим напрямом роботи стане організація студентських хакатонів, конкурсів інноваційних ідей та стартап-проєктів, орієнтованих на вирішення актуальних проблем розвитку міста, модернізацію інфраструктури та впровадження цифрових технологій у діяльність громади. Крім того, на базі Центру доцільно створити електронний банк проєктних ідей, який стане платформою для накопичення та подальшої реалізації перспективних ініціатив у різних сферах соціально-економічного розвитку Кривого Рогу.

Фінансування проєкту може здійснюватися за рахунок коштів місцевого бюджету, грантів ЄС, програм міжнародної технічної допомоги, зокрема USAID, U-LEAD з Європою та ПРООН, а також через залучення партнерських внесків представників місцевого бізнесу. Реалізація проєкту дозволить суттєво

збільшити обсяги грантових надходжень до бюджету громади, підвищити рівень професійної підготовки працівників ОМС, активізувати участь молоді у процесах місцевого розвитку та сформувати кадровий резерв для муніципального управління. У довгостроковій перспективі функціонування «KRYVYI RIH SMART COMMUNITY LAB» сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості Кривого Рогу, зміцненню фінансової спроможності територіальної громади та забезпеченню її сталого соціально-економічного розвитку.

Отже, виявлені проблеми мають комплексний характер і потребують системного підходу до їх вирішення. Основними напрямками вдосконалення ФП-КТГ мають стати диверсифікація джерел доходів, активізація інвестиційної діяльності, підвищення ефективності бюджетних видатків, розширення використання цифрових технологій в управлінні фінансами та залучення додаткових фінансових ресурсів для реалізації стратегічних проєктів розвитку. Реалізація зазначених заходів сприятиме зміцненню фінансової спроможності громади та забезпеченню її сталого соціально-економічного розвитку.

За результатами проведеного аналізу встановлено, що Криворізька міська територіальна громада сформувала розвинену систему управління фінансовими ресурсами, яка базується на принципах стратегічного планування, середньострокового бюджетування та програмно-цільового методу управління бюджетними коштами. Визначено, що ключову роль у реалізації фінансової політики громади відіграють Департамент фінансів, виконавчий комітет міської ради та профільні депутатські комісії, діяльність яких забезпечує ефективне планування, розподіл і контроль використання фінансових ресурсів.

Дослідження показало, що важливим напрямом розвитку фінансової політики громади є впровадження сучасних інструментів стратегічного управління, цифровізації та проєктного менеджменту, зокрема через діяльність КП «Інститут розвитку міста Кривого Рогу». Встановлено, що громада активно використовує механізми стратегічного планування та цифрової трансформації

для підвищення ефективності управлінських процесів і якості надання публічних послуг.

Проведений аналіз засвідчив достатній рівень адаптивності фінансової системи громади до сучасних економічних викликів. Незважаючи на зміни у податковому законодавстві та складні умови воєнного стану, ОМС вдалося забезпечити стабільність фінансової системи завдяки ефективному управлінню земельними ресурсами, розвитку місцевої економіки та пошуку додаткових джерел надходжень до бюджету. Водночас виявлені проблеми та наявні резерви розвитку свідчать про необхідність подальшого вдосконалення фінансової політики громади, що обумовлює доцільність розроблення відповідних рекомендацій у наступному розділі дослідження.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі досліджено теоретичні та практичні засади формування і реалізації фінансової політики територіальної громади на прикладі Криворізької міської ТГ.

У ході дослідження встановлено, що ФП-КТГ є важливою складовою системи МС та виступає ключовим інструментом забезпечення фінансової стійкості, економічної спроможності та сталого соціально-економічного розвитку території. Узагальнення наукових підходів дозволило визначити фінансову політику територіальної громади як сукупність цілей, принципів, методів та інструментів управління фінансовими ресурсами, спрямованих на забезпечення ефективного використання бюджетних коштів і задоволення потреб населення.

Визначено, що реалізація фінансової політики здійснюється через систему взаємопов'язаних функцій, серед яких ключове значення мають розподільча, регулююча, стимулююча, контрольна та соціальна. Доведено, що результативність фінансової політики залежить від дотримання принципів плановості, ефективності, прозорості, підзвітності та законності, а також від використання сучасних інструментів фінансового управління.

Проведений аналіз ФП-КТГ засвідчив наявність сформованої системи управління фінансовими ресурсами, яка базується на середньостроковому бюджетному плануванні, програмно-цільовому методі бюджетування та використанні сучасних механізмів стратегічного управління. Встановлено, що важливу роль у забезпеченні фінансової стійкості громади відіграють Департамент фінансів, виконавчий комітет міської ради та спеціалізовані інституції розвитку.

У процесі аналізу практики формування ФП-КТГ встановлено, що громада демонструє достатній рівень фінансової стійкості та адаптивності до сучасних викликів. Фінансова політика громади орієнтована на поєднання власних доходів бюджету, міжбюджетних трансфертів, грантових ресурсів та

інвестиційних надходжень. Важливим результатом стало активне залучення міжнародної технічної допомоги, підтримка підприємницького сектору та збереження економічної активності суб'єктів господарювання, зокрема шляхом надання пільг на оренду комунального майна на суму понад 114 млн грн. Одночасно значні бюджетні ресурси спрямовувалися на забезпечення функціонування критичної інфраструктури, соціального захисту населення, підтримку внутрішньо переміщених осіб та реалізацію заходів цивільної безпеки.

Разом із тим проведене дослідження дозволило виявити низку проблем, що стримують подальше підвищення ефективності фінансової політики громади. Основними з них є залежність окремих доходних джерел від діяльності великих промислових підприємств, недостатня диверсифікація фінансових надходжень, потреба у збільшенні обсягів інвестиційних ресурсів, високий рівень потреб у фінансуванні інфраструктурних проєктів та необхідність удосконалення механізмів стратегічного фінансового планування.

Для вирішення виявлених проблем обґрунтовано комплекс заходів, спрямованих на зміцнення фінансової спроможності громади. Серед пріоритетних пропозицій визначено створення цифрового інвестиційного порталу Криворізької міської ТГ, який забезпечить централізоване представлення інвестиційних проєктів, вільних земельних ділянок та об'єктів комунальної власності для потенційних інвесторів. Також запропоновано активізувати грантову діяльність, розширити міжмуніципальне співробітництво, удосконалити систему управління комунальним майном, впровадити механізм супроводу інвесторів за принципом «єдиного вікна» та продовжити цифровізацію бюджетного процесу. Реалізація зазначених заходів сприятиме розширенню доходної бази місцевого бюджету, підвищенню інвестиційної привабливості громади, ефективнішому використанню фінансових ресурсів і створенню передумов для сталого соціально-економічного розвитку та післявоєнного відновлення Криворізької міської ТГ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Annex to the Report from the Commission «18th Annual Report on Implementation of the Structural Funds» (2007).
URL: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docofc/ofcial/reports/pdf/annex/2006_sf_annex_en.pdf (date of access: 11.05.2026)
2. Cohesion Report 1996. URL: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docofc/ofcial/reports/1st_cohesion_report_en.zip (date of access: 11.05.2026)
3. EU Budget 2008. Financial Report. URL: http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/publications/2008/fn_report/fn_report_08_en.pdf. (date of access: 11.05.2026)
4. EU Financial Framework 2007–2013 in figures. URL: http://ec.europa.eu/budget/figures/fn_fw0713/fw0713_en.cfm#cf07_13198 (date of access: 11.05.2026)
5. EU Regional Policy. URL: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.cfm (date of access: 11.05.2026)
6. Yaroshenko I. V., Semigulina I. B. Global Experience of State Support in the System of Public Management of Territorial Communities' Development. THE PROBLEMS OF ECONOMY. 2020. Vol. 4, no. 46. P. 19–28. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-4-19-28> (date of access: 31.05.2026).
7. Батанов О. В., Сметана В. В. Конституційно-правове забезпечення правозахисної діяльності у сфері місцевого самоврядування: досвід компаративного аналізу : монографія. Одеса : Гельветика, 2021. 316 с.
8. Бюджетний кодекс України : Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI : станом на 1 січ. 2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 11.05.2026).
9. Державне управління регіональним розвитком України: монографія. Національний інститут стратегічних досліджень. URL:

<https://niss.gov.ua/publikacii/monografii/derzhavne-upravlinnya-regionalnim-rozvitkom-ukraini-monografiya> (дата звернення: 05.05.2026).

10. Дробенко Г. О., Дробенко Р. О. Стратегічне планування розвитку територіальних громад. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2001. 154 с.

11. Ілюзія залучення: що насправді відбувається з публічними інвестиціями в громадах? Центр суспільних інновацій. URL: <https://www.csi.org.ua/news/ilyuziya-zaluchennya-shho-naspravdi-vidbuvayetsya-z-publichnymu-investycziyamy-v-gromadah/> (дата звернення: 05.05.2026).

12. Карлін М. І. Необхідність врахування фінансової спроможності регіонів в контексті проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Економіка. 2010. Вип. 15. С. 21–31.

13. Качний О. С. Зарубіжний досвід формування механізмів державного управління соціально-економічним розвитком регіонів. Публічне управління та митне адміністрування. 2017. № 2. С. 170–174.

14. Кириленко О. П., Вацлавський О. І. Бюджетний контроль при плануванні місцевих бюджетів. Світ фінансів. 2018. №4. С. 40-51.

15. Кириленко О. П., Максимчук О. С. Планування капітальних видатків місцевих бюджетів України: сучасний стан та перспективи удосконалення. Інтернаука. Серія «Економічні науки». 2019. №7. С. 70-76.

16. Кириленко О. П., Малиняк Б. С., Письменний В. В., Русін В. М. Місцеві фінанси: підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 448 с.

17. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

18. Крайник О. П. Напрями реалізації державної політики регіонального та місцевого економічного розвитку в умовах децентралізації. Економічний вісник НТУУ «КПІ». 2022. № 21. DOI: 10.20535/2307-5651.21.2022.254716.

19. Курило І. О., Інноваційні механізми публічного управління сталим регіональним розвитком в умовах цифровізації. Дисертація. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. URL:

<https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/aspirantura/zakhysty/Kurylo/Дисертація%20Курило.pdf>
(дата звернення: 15.04.2026).

20. Лахижа М. І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні та практичні аспекти: монографія. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2009.

21. Малиновський В. Я. Державне управління : навч. посіб. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ : Атіка, 2009. 608 с..

22. Мельник А. Ф., Монастирський Г. Л., Дудкіна О. П. Муніципальний менеджмент: навчальний посібник. Київ: Знання, 2006. 420 с.

23. Місцеві фінанси : підручник / за ред. О. Б. Жихор, О. П. Кириленко. Київ : УБС НБУ, 2015. 579 с.

24. Мрінська О. В. Особливості регіональної політики щодо старопромислових регіонів у Великобританії (Мерсісайд) та Україні (Луганська область). Управління сучасним містом. 2002. № 10–12(8). С. 40–49.

25. Овчаренко В. Місцеве самоврядування в Україні: історичні витоки, становлення та перспективи : Монографія / В. Овчаренко. – К. : Логос, 2014.

26. Олійник Д. І. Міжнародний досвід фінансування сталого розвитку громад (на прикладі формування мережевої інфраструктури) : аналітична доповідь. Київ : НІСД, 2017. 48 с. URL: <https://niss.gov.ua> (дата звернення: 11.05.2026).

27. Патицька Х. О. Фінансово-економічний потенціал територіальних громад: механізми функціонування та активізації : монографія. Львів : Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України, 2019. URL: <https://www.ird.gov.ua> (дата звернення: 11.05.2026).

28. Пігуль Н. Г., Люта О. В. Зарубіжний досвід проведення децентралізаційних реформ. Вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. 2016. Вип. 9. С. 684–688.

29. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI : станом на 15 квіт. 2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 11.05.2026).

30. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII : станом на 14 трав. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>

31. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>

32. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова Каб. Міністрів України від 05.08.2020 № 695 : станом на 6 січ. 2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-п#Text> (дата звернення: 11.05.2026).

33. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад : Постанова Каб. Міністрів України від 08.04.2015 № 214 : станом на 13 берез. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-п#Text>

34. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text>

35. Про публічні закупівлі : Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII : станом на 23 квіт. 2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення: 21.04.2026).

36. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17.06.2014 № 1508-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18> (дата звернення: 15.05.2026).

37. Про стимулювання розвитку регіонів : Закон України від 08.09.2005 № 2850-IV : станом на 27 лип. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15#Text>

38. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-р#Text>

39. Реформа децентралізації в Україні: здобутки та перспективи : матеріали міжнародного круглого столу (Київ, 9 груд. 2021 р.) / за заг. ред. Л. Г. Комахи, О. М. Андреевої, В. С. Колтун. Київ : ННІ ПУДС КНУ, 2021. 259 с.
40. Романова Л., Павловський С., Бережинський Д. Зарубіжний досвід формування територіальних громад. Київський економічний науковий журнал. 2025. № 8. С. 126–134. DOI: 10.32782/2786-765X/2025-8-17.
41. Сембер С.В., Чубарь О.Г., Машіко К.С. Теоретичні підходи до визначення сутності фінансової спроможності та фінансових ресурсів територіальної громади. Регіональна економіка. 2015. № 3. URL: https://ird.gov.ua/pe/re201503/re201503_081_SemberSV,ChubarOH,MashikoKS.pdf
42. Ткачук А. Ф. Державна регіональна політика в Україні: від декларацій до регіонального розвитку. Київ: ІКЦ «Легальний статус», 2013. 104 с.
43. Федонюк С. В., Галяс В. І. Європейська інтеграція: регіональна політика Європейського Союзу : короткий лексикон. Луцьк : РВВ «Вежа» Волинського державного університету ім. Лесі Українки, 2006. 101 с.
44. Фінанси регіону : навч. посіб. / М. А. Коваленко, Т. О. Мацієвич, Г. М. Полевик, Н. В. Радванська. Херсон : Олді-плюс, 2010. 311 с.
45. Фінський фонд місцевого співробітництва. Finland Abroad: Україна. URL: <https://finlandabroad.fi/web/ukr/pidtrimka-miscevih-gromads-kih-organizacij>
46. Хохуляк О. О. Методологічні основи стратегічного планування сталого розвитку територіальних громад. Економічний простір. 2023. № 188. С. 149–154. DOI: 10.32782/2224-6282/188-25.
47. Цифровізація публічного управління в Україні: теоретичний аспект. Аспекти публічного управління. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/1109>
48. СОРОКА В. ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ МЕХАНІЗМІВ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*. 2025. Т. 340, № 2. С. 63–67. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-9>

49. Ситнюк С. Фінансова політика територіальних громад як інструмент забезпечення сталого місцевого розвитку / С. Ситнюк ; наук. кер. Є.В. Міщук// Фінансові інструменти сталого розвитку держави в умовах системної економічної трансформації : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (11 червня 2026 р., Херсон–Хмельницький). Херсон–Хмельницький : ХНТУ, 2026.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1 – Основні напрями реалізації бюджетної спроможності територіальної громади

Напрямок реалізації бюджетної спроможності	Характеристика
Місцевий економічний розвиток	Залучення інвестицій, підтримка та розвиток підприємництва на території громади
Розвиток місцевої інфраструктури	Будівництво та утримання доріг, мереж водо-, тепло-, газо-, електропостачання, водовідведення, інформаційних мереж, об'єктів соціальної та культурної сфери
Просторовий розвиток території	Планування розвитку громади, розроблення стратегічних і містобудівних документів
Регулювання забудови території	Відведення земельних ділянок, надання дозволів на будівництво, введення об'єктів в експлуатацію
Благоустрій населених пунктів	Озеленення, освітлення, утримання громадських просторів, забезпечення належного санітарного стану
Житлово-комунальне господарство	Надання послуг водо-, теплопостачання, водовідведення, поводження з відходами, утримання житлового фонду
Транспортне забезпечення	Організація пасажирських перевезень та утримання транспортної інфраструктури
Утримання вулиць і доріг	Ремонт, реконструкція та експлуатаційне утримання дорожньої мережі населених пунктів
Громадська безпека та цивільний захист	Забезпечення громадського порядку, пожежної безпеки та реагування на надзвичайні ситуації
Освіта	Утримання та розвиток закладів дошкільної, середньої та позашкільної освіти
Охорона здоров'я	Надання первинної медичної допомоги, профілактика захворювань, забезпечення діяльності закладів охорони здоров'я
Культура та спорт	Утримання закладів культури, бібліотек, будинків культури, спортивних споруд та майданчиків
Соціальний захист населення	Надання соціальної допомоги через територіальні центри та інші соціальні установи
Адміністративні послуги	Забезпечення функціонування центрів надання адміністративних послуг та доступності адміністративного сервісу

Додаток Б

Інформація про виконання бюджету Криворізької міської територіальної громади за 2023 рік (код бюджету 0457810000)

Повалити лівого бюджету	Уточнений річний план на 2023 рік (з урахуванням довідок на складання бюджетів за бюджетними установами)	у тому числі:			Виконано за 2023 рік	у тому числі:			Виконано за 2023 рік	у тому числі:			Діагностика виконання показників за 2023 рік у порівнянні з виконаннями за 2022 рік	у тому числі:		
		касаційний фонд	опісляплатні фонди	у тому числі бюджет розвитку		касаційний фонд	опісляплатні фонди	у тому числі бюджет розвитку		касаційний фонд	опісляплатні фонди	у тому числі бюджет розвитку		10-10	10-11	10-12
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14-10	15-11	16-12	17-01
НАДХОДЖЕННЯ																
ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ	7 984 613,4	7 954 663,4	29 950,0	0,0	8 193 062,8	8 161 508,6	31 554,2	0,0	7 629 752,3	7 593 976,3	35 776,0	0,0	563 310,6	567 532,3	-4 221,7	0,0
податок та збір на доходи фізичних осіб	4 309 700,0	4 309 700,0	0,0	0,0	4 366 694,7	4 366 694,7	0,0	0,0	4 450 227,2	4 450 227,2	0,0	0,0	-83 532,5	-83 532,5	0,0	0,0
податок на прибуток підприємств та фінансових установ невідомої належності	32 800,0	32 800,0	0,0	0,0	55 833,7	55 833,7	0,0	0,0	32 317,5	32 317,5	0,0	0,0	23 516,2	23 516,2	0,0	0,0
рестити плати за користування надомою житлом державного значення	83 000,0	83 000,0	0,0	0,0	101 747,6	101 747,6	0,0	0,0	270 866,8	270 866,8	0,0	0,0	-169 119,2	-169 119,2	0,0	0,0
акцизний податок з вироблення в Україні паливних торгівельних продуктів	21 500,0	21 500,0	0,0	0,0	23 412,0	23 412,0	0,0	0,0	23 412,5	23 412,5	0,0	0,0	17 700,4	17 700,4	0,0	0,0
акцизний податок з ввозу на митну територію України паливних торгівельних продуктів (продовольств)	82 000,0	82 000,0	0,0	0,0	87 700,9	87 700,9	0,0	0,0	87 700,4	87 700,4	0,0	0,0	57 534,5	57 534,5	0,0	0,0
акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлею алкогольних торгівель	315 000,0	315 000,0	0,0	0,0	323 311,7	323 311,7	0,0	0,0	275 402,1	275 402,1	0,0	0,0	47 909,6	47 909,6	0,0	0,0
міський податок:	3 110 663,4	3 110 663,4	0,0	0,0	3 201 807,1	3 201 807,1	0,0	0,0	2 528 283,8	2 528 283,8	0,0	0,0	673 523,3	673 523,3	0,0	0,0
податок на майно:	2 809 680,0	2 809 680,0	0,0	0,0	2 855 372,4	2 855 372,4	0,0	0,0	2 219 141,3	2 219 141,3	0,0	0,0	636 231,1	636 231,1	0,0	0,0
податок на нерухомі майно, відносно всіх осіб, окрім осіб, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	13,8	13,8	0,0	0,0	123,2	123,2	0,0	0,0	14,2	14,2	0,0	0,0	109,0	109,0	0,0	0,0
податок на нерухомі майно, відносно всіх осіб, окрім осіб, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	92,5	92,5	0,0	0,0	1 123,9	1 123,9	0,0	0,0	92,4	92,4	0,0	0,0	1 031,5	1 031,5	0,0	0,0
податок на нерухомі майно, відносно всіх осіб, окрім осіб, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	3 913,7	3 913,7	0,0	0,0	9 281,5	9 281,5	0,0	0,0	735,7	735,7	0,0	0,0	8 545,8	8 545,8	0,0	0,0
податок на нерухомі майно, відносно всіх осіб, окрім осіб, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	15 130,0	15 130,0	0,0	0,0	22 448,4	22 448,4	0,0	0,0	5 099,8	5 099,8	0,0	0,0	17 398,6	17 398,6	0,0	0,0

Інформація про виконання бюджету Криворізької міської територіальної громади за 2023 рік (код бюджету 0457810000)

Повалити лівого бюджету	Уточнений річний план на 2023 рік (з урахуванням довідок на складання бюджетів за бюджетними установами)	у тому числі:			Виконано за 2023 рік	у тому числі:			Виконано за 2023 рік	у тому числі:			Діагностика виконання показників за 2023 рік у порівнянні з виконаннями за 2022 рік	у тому числі:		
		касаційний фонд	опісляплатні фонди	у тому числі бюджет розвитку		касаційний фонд	опісляплатні фонди	у тому числі бюджет розвитку		касаційний фонд	опісляплатні фонди	у тому числі бюджет розвитку		10-10	10-11	10-12
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14-10	15-11	16-12	17-01
НАДХОДЖЕННЯ																
територіальний податок з фізичних осіб	460,0	460,0	0,0	0,0	810,0	810,9	0,0	0,0	334,2	334,2	0,0	0,0	476,7	476,7	0,0	0,0
територіальний податок з юридичних осіб	570,0	570,0	0,0	0,0	663,1	663,1	0,0	0,0	359,8	359,8	0,0	0,0	303,3	303,3	0,0	0,0
територіальний збір	1 138,0	1 138,0	0,0	0,0	1 537,1	1 537,1	0,0	0,0	1 001,6	1 001,6	0,0	0,0	535,5	535,5	0,0	0,0
міський податок	299 845,4	299 845,4	0,0	0,0	344 897,6	344 897,6	0,0	0,0	308 140,9	308 140,9	0,0	0,0	36 756,7	36 756,7	0,0	0,0
міський податок	29 950,0	0,0	29 950,0	0,0	31 555,2	0,0	31 555,2	0,0	35 774,9	0,0	35 774,9	0,0	-4 219,7	0,0	-4 219,7	0,0
податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів	0,0	-1,0	0,0	0,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0
НЕВПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ	257 307,0	77 842,0	179 465,0	0,012	266 947,1	86 467,7	180 479,4	0,012	255 832,5	58 146,6	197 685,9	0,012	11 114,6	28 321,1	-17 206,5	0,000
частка частото прибутку (доходу) комунальних підприємств та їх об'єднань, що входить до загальної частоти прибутку (доходу)	500,0	500,0	0,0	0,0	-861,2	-861,2	0,0	0,0	7 267,3	7 267,3	0,0	0,0	-8 128,5	-8 128,5	0,0	0,0
плата за надання адміністративних послуг	31 000,0	31 000,0	0,0	0,0	30 935,1	30 935,1	0,0	0,0	32 311,5	32 311,5	0,0	0,0	-1 406,4	-1 406,4	0,0	0,0
плата гарантійного та рестраційного жирою, що входить до загальної частоти прибутку (доходу) комунального підприємства "Продовольств", що підлягає передачі оператором сістемного управління до житлового фонду	215,0	215,0	0,0	0,0	279,5	279,5	0,0	0,0	229,1	229,1	0,0	0,0	50,4	50,4	0,0	0,0
плата за ліцензії у сфері діяльності з організації та проведення азартних ігор і за ліцензії на митницю та промислові ліцензії	9 000,0	9000,0	0,0	0,0	9 000,0	9 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9 000,0	9000,0	0,0	0,0
надходження від окремих плати за користування ділянкою найомом земельним та іншим найомом, що перебуває в адміністративній території та інші надходження	1 372,5	1 372,5	0,0	0,0	1 729,5	1 729,5	0,0	0,0	590,0	590,0	0,0	0,0	1 139,5	1 139,5	0,0	0,0
державне мито	4 020,5	4 020,5	0,0	0,0	5 069,1	5 069,1	0,0	0,0	2 531,2	2 531,2	0,0	0,0	2 537,9	2 537,9	0,0	0,0
інші надходження	9 131,2	9 131,2	0,0	0,0	14 488,3	14 488,3	0,0	0,0	8 726,1	8 726,1	0,0	0,0	5 762,2	5 762,2	0,0	0,0
грошові стягнення за вилучення порушенням законодавства про охорону лісових ресурсів прародного середовища жителів	50,0	0,0	50,0	0,0	12,3	0,0	12,3	0,0	299,8	0,0	299,8	0,0	-287,5	0,0	-287,5	0,0

Продовження дод. Б

Інформація про виконання бюджету Криворізької міської територіальної громади за 2023 рік (код бюджету 0457810000)																
Категорія витрат	Уточнений річний план на 2023 рік (з урахуванням довідок на складних підходженнях та бюджетних уступках)	у тому числі:			Виконано за 2023 рік	у тому числі:			Виконано за 2023 рік	у тому числі:			Діагностика виконання виконаної за 2023 рік у порівнянні з виконанням за 2022 рік	у тому числі:		
		закладний фонд	позачасовий фонд	у тому числі бюджет розвитку		закладний фонд	позачасовий фонд	у тому числі бюджет розвитку		закладний фонд	позачасовий фонд	у тому числі бюджет розвитку		закладний фонд	позачасовий фонд	у тому числі бюджет розвитку
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14-16	17-19	20-22	23
НАДХОДЖЕННЯ																
внесок на виконання бюджетних установ	179 415,0	0,0	179 415,0	0,0	180 467,1	0,0	180 467,1	0,0	197 385,9	0,0	197 385,9	0,0	-16 918,8	0,0	-16 918,8	0,0
внесок за тарифні, платні послуги	0,012	0,00	0,012	0,012	0,012	0,0	0,012	0,012	0,012	0,0	0,012	0,012	0,000	0,00	0,000	0,000
внесок за користування комунальними послугами, що надаються з місцевих бюджетів місцевого самоврядування та органами місцевого самоврядування на безоплатній та пріоритетній основі	0,0	0,00	0,000	0,000	0,012	0,0	0,012	0,000	0,2	0,0	0,2	0,0	-0,2	0,00	-0,188	0,000
ДОХОДИ ВІД ОПЕРАТИВНОЇ КАПІТАЛІЗАЦІЇ	7 612,5	0,0	7 612,5	7 612,5	11 056,7	0,8	11 055,9	11 055,9	9 132,5	2,9	9 129,6	9 129,6	1 924,2	-2,1	1 926,3	1 926,3
внесок за користування майном, що належить Автономній Республіці Крим та майном, що перебуває в орендованій власності	5 560,0	0,0	5 560,0	5 560,0	10 571,9	0,0	10 571,9	10 571,9	9 129,6	0,0	9 045,6	9 045,6	1 530,3	0,0	1 530,3	1 530,3
внесок за користування майном, що належить державі	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8	0,0	0,0	2,9	2,9	0,0	0,0	-2,1	-2,1	0,0	0,0
внесок від продажу землі	2 052,5	0,0	2 052,5	2 052,5	482,0	0,0	482,0	482,0	0,0	0,0	0,0	0,0	396,0	0,0	396,0	396,0
внесок від операцій з нерухомістю	0,0	0,0	0,0	0,0	1 222,9	0,0	1 222,9	0,0	1 202,5	0,0	1 202,5	0,0	20,4	0,0	20,4	0,0
УСЬОГО ДОХОДІВ власних та закріплених:	8 249 532,9	8 032 505,4	217 027,5	7 612,5	8 472 289,5	8 247 977,1	224 312,4	11 055,9	7 895 919,7	7 652 125,8	243 793,9	9 129,6	576 369,8	595 851,3	-19 481,5	1 926,3
Субвенції, дотації, отримані з інших бюджетів	1 398 199,3	1 222 301,9	175 897,4	175 897,4	1 373 657,4	1 222 213,8	151 443,6	151 443,6	1 135 243,0	1 135 243,0	0,0	0,0	238 414,4	86 970,8	151 443,6	151 443,6
РАЗОМ ДОХОДІВ:	9 647 732,2	9 254 807,3	392 924,9	183 509,9	9 845 946,9	9 470 190,9	375 756,0	162 499,5	9 031 162,7	8 787 368,8	243 793,9	9 129,6	814 784,2	682 822,1	131 962,1	153 369,9
ВИТРАТИ																
Прямі витрати управління	334 757,9	323 611,5	11 146,4	10 811,0	319 286,5	310 586,2	8 700,3	8 485,9	294 622,5	294 054,3	568,2	375,9	24 584,0	16 451,9	8 132,1	8 038,0
Внесок	3 191 259,0	3 074 744,4	116 514,6	40 836,5	3 074 357,8	2 973 719,5	100 638,3	30 138,7	3 072 929,9	3 013 286,8	59 643,1	12 593,4	1 427,9	-39 567,3	40 995,2	17 545,3
Внесок на закупівлю	625 395,9	469 196,5	156 199,4	155 810,4	514 369,0	409 606,0	104 763,0	104 374,0	458 659,6	316 203,2	142 456,4	142 441,5	55 799,4	93 402,8	-37 693,4	-38 067,5
Спеціальний пакунок та спеціальні надбавки	811 825,1	781 026,1	30 799,0	0,0	748 635,2	718 476,8	30 158,4	0,0	652 515,5	600 588,9	51 926,6	40,0	96 119,7	117 887,9	-21 768,2	-40,0
Культура і мистецтво	179 463,1	169 134,1	10 329,0	4 688,0	169 398,1	160 461,9	8 936,2	4 103,4	144 731,1	142 607,3	2 123,8	624,0	24 667,0	17 854,6	6 812,4	3 479,4
Вітчимі культури і спорту	158 812,4	154 862,9	3 949,5	192,9	146 466,9	143 342,3	3 124,6	194,8	139 445,5	137 854,6	1 590,9	89,8	7 021,4	5 487,7	1 533,7	95,0
Життєво-матеріальне забезпечення населення та соціальне	929 166,9	740 912,1	188 254,8	185 146,1	867 554,9	692 877,0	174 677,9	171 569,2	643 935,3	561 854,8	82 080,5	2 983,5	223 619,6	131 022,2	92 597,4	168 585,7
Безплатний та платний обслуговування житлового фонду	24 571,8	24 571,8	0,0	0,0	22 329,4	22 329,4	0,0	0,0	498,9	498,9	0,0	0,0	21 830,5	21 830,5	0,0	0,0

Інформація про виконання бюджету Криворізької міської територіальної громади за 2023 рік (код бюджету 0457810000)																
Категорія витрат	Уточнений річний план на 2023 рік (з урахуванням довідок на складних підходженнях та бюджетних уступках)	у тому числі:			Виконано за 2023 рік	у тому числі:			Виконано за 2023 рік	у тому числі:			Діагностика виконання виконаної за 2023 рік у порівнянні з виконанням за 2022 рік	у тому числі:		
		закладний фонд	позачасовий фонд	у тому числі бюджет розвитку		закладний фонд	позачасовий фонд	у тому числі бюджет розвитку		закладний фонд	позачасовий фонд	у тому числі бюджет розвитку		закладний фонд	позачасовий фонд	у тому числі бюджет розвитку
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14-16	17-19	20-22	23
НАДХОДЖЕННЯ																
Забезпечення діяльності поліцейської адміністрації	284 095,9	249 363,3	34 732,6	34 732,6	275 781,3	249 206,7	26 574,6	26 574,6	153 499,5	153 499,5	0,0	0,0	122 281,8	95 707,2	26 574,6	26 574,6
Забезпечення навігації та безпечності експлуатації ліфтів	134 167,5	0,0	134 167,5	134 167,5	133 593,6	0,0	133 593,6	133 593,6	0,0	0,0	0,0	0,0	133 593,6	0,0	133 593,6	133 593,6
Інші діяльності, пов'язані з експлуатацією об'єктів житлово-комунального господарства	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	881,7	881,7	0,0	0,0	-881,7	-881,7	0,0	0,0
Організація благоустрою населених пунктів	544 983,2	328 627,8	16 355,4	16 246,0	310 018,0	298 507,6	11 510,4	11 401,0	315 995,7	294 056,1	81 959,6	2 983,5	-5 977,7	64 471,5	-70 449,2	8 417,5
Витрати, пов'язані з наданням та обслуговуванням пільгових комунальних послуг, наданих громадянам на безоплатній основі	53,9	53,9	0,0	0,0	53,9	53,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53,9	53,9	0,0	0,0
Витрати на проведення спеціальних заходів для забезпечення доступності житлом громадян, які потребують надання житлових послуг	1 000,0	1 000,0	0,0	0,0	4,1	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,1	4,1	0,0	0,0
Інші діяльності в сфері житлово-комунального господарства	50 294,6	47 295,3	2 999,3	0,0	35 774,6	32 775,3	2 999,3	0,0	23 059,5	22 938,6	120,9	0,0	12 715,1	9 836,7	2 878,4	0,0
Відшкодування заборгованості	2 467,6	245,8	2 221,8	0,0	245,8	245,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	245,8	245,8	0,0	0,0
Будинокладна та регіональний розвиток	103 689,8	0,0	103 689,8	103 689,8	32 331,4	0,0	32 331,4	32 331,4	17 125,4	0,0	17 125,4	17 125,4	15 606,0	0,0	15 606,0	15 606,0
Будинокладна об'єкти житлово-комунального господарства	53 100,0	0,0	53 100,0	53 100,0	2 263,3	0,0	2 263,3	2 263,3	259,9	0,0	259,9	259,9	2 003,4	0,0	2 003,4	2 003,4
Будинокладна освітніх установ та закладів	1 204,7	0,0	1 204,7	1 204,7	1 202,7	0,0	1 202,7	1 202,7	0,0	0,0	0,0	0,0	1 202,7	0,0	1 202,7	1 202,7
Будинокладна металевих установ та закладів	6 767,8	0,0	6 767,8	6 767,8	5 630,3	0,0	5 630,3	5 630,3	0,0	0,0	0,0	0,0	5 630,3	0,0	5 630,3	5 630,3
Будинокладна інших об'єктів комунальної власності	3 350,2	0,0	3 350,2	3 350,2	3 349,6	0,0	3 349,6	3 349,6	0,0	0,0	0,0	0,0	3 349,6	0,0	3 349,6	3 349,6
Розроблення схем планування та забудови територій (об'єктові будівництва)	3 972,9	0,0	3 972,9	3 972,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Виконання інвестиційних проектів у рамках здійснення діяльності щодо надання спеціального розвитку певних територій	2 912,4	0,0	2 912,4	2 912,4	2 912,4	0,0	2 912,4	2 912,4	16 865,5	0,0	16 865,5	16 865,5	-13 953,1	0,0	-13 953,1	-13 953,1
Рештання проектів (школи) з відшкодування освітніх установ та закладів, ліцеїв / інших навчальних закладів / інших навчальних закладів місцевої бюджетної установи	13 282,6	0,0	13 282,6	13 282,6	8 584,7	0,0	8 584,7	8 584,7	0,0	0,0	0,0	0,0	8 584,7	0,0	8 584,7	8 584,7

Додаток В

Інформація про виконання бюджету Криворізької міської територіальної громади за 2024 рік (код бюджету 0457810000)

Детальний підсумок бюджету	Уточнений річний план на 2024 рік (з урахуванням довідок по складові піддоцетних угодівлях)	у тому числі:			Бюджет на 2024 рік	у тому числі:			Бюджет на 2023 рік	у тому числі:			Діагностика виконання бюджету за 2024 рік у порівнянні з 2023 роком	у тому числі:		
		закладний фонд	оперативний фонд	у тому числі бюджет розвитку		закладний фонд	оперативний фонд	у тому числі бюджет розвитку		закладний фонд	оперативний фонд	у тому числі бюджет розвитку		закладний фонд	оперативний фонд	у тому числі бюджет розвитку
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
НА ДОХОДЖЕННЯ																
ПОДАТКОВІ НАХОДЖЕННЯ	8 459 848,0	8 435 898,0	23 958,0	0,0	8 535 806,5	8 505 399,2	30 407,3	0,0	8 193 062,8	8 161 588,6	31 554,2	0,0	342 743,7	343 899,6	-1 146,9	0,0
податок на бізнес	3 645 000,0	3 645 000,0	0,0	0,0	3 688 137,1	3 688 137,1	0,0	0,0	4 366 094,7	4 366 094,7	0,0	0,0	678 557,6	678 557,6	0,0	0,0
податок на прибуток підприємств та фізичних осіб	26 600,0	26 600,0	0,0	0,0	16 331,9	16 331,9	0,0	0,0	55 833,7	55 833,7	0,0	0,0	-39 501,8	-39 501,8	0,0	0,0
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	223 594,3	223 594,3	0,0	0,0	223 602,2	223 602,2	0,0	0,0	101 747,6	101 747,6	0,0	0,0	121 854,6	121 854,6	0,0	0,0
податок на прибуток підприємств та фізичних осіб з території територіальної громади	21 150,0	21 150,0	0,0	0,0	22 476,0	22 476,0	0,0	0,0	23 412,9	23 412,9	0,0	0,0	-936,9	-936,9	0,0	0,0
податок на прибуток підприємств та фізичних осіб з території територіальної громади	134 850,0	134 850,0	0,0	0,0	138 326,7	138 326,7	0,0	0,0	88 700,9	88 700,9	0,0	0,0	49 675,8	49 675,8	0,0	0,0
податок на прибуток підприємств та фізичних осіб з території територіальної громади	303 700,0	303 700,0	0,0	0,0	309 539,1	309 539,1	0,0	0,0	323 311,7	323 311,7	0,0	0,0	-13 772,6	-13 772,6	0,0	0,0
місцеві податки	4 081 003,7	4 081 003,7	0,0	0,0	4 106 936,2	4 106 936,2	0,0	0,0	3 201 807,1	3 201 807,1	0,0	0,0	905 129,1	905 129,1	0,0	0,0
податок на майно	3 532 084,0	3 532 084,0	0,0	0,0	3 547 422,5	3 547 422,5	0,0	0,0	2 055 972,4	2 055 972,4	0,0	0,0	605 051,1	605 051,1	0,0	0,0
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	14,7	14,7	0,0	0,0	15,7	15,7	0,0	0,0	123,2	123,2	0,0	0,0	-107,5	-107,5	0,0	0,0
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, розподілений за видами об'єктів, які є класифіковані об'єктами державної нерухомості	183,5	183,5	0,0	0,0	348,5	348,5	0,0	0,0	1 123,9	1 123,9	0,0	0,0	-775,4	-775,4	0,0	0,0
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, розподілений за видами об'єктів, які є класифіковані об'єктами державної нерухомості	3 698,8	3 698,8	0,0	0,0	3 555,2	3 555,2	0,0	0,0	9 281,5	9 281,5	0,0	0,0	-5 726,3	-5 726,3	0,0	0,0
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, розподілений за видами об'єктів, які є класифіковані об'єктами державної нерухомості	8 437,0	8 437,0	0,0	0,0	9 325,1	9 325,1	0,0	0,0	22 448,4	22 448,4	0,0	0,0	-13 123,3	-13 123,3	0,0	0,0
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	474 800,0	474 800,0	0,0	0,0	476 052,9	476 052,9	0,0	0,0	489 476,3	489 476,3	0,0	0,0	-13 423,4	-13 423,4	0,0	0,0
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	11 880,0	11 880,0	0,0	0,0	11 787,1	11 787,1	0,0	0,0	17 058,4	17 058,4	0,0	0,0	-5 271,3	-5 271,3	0,0	0,0
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	98 380,0	98 380,0	0,0	0,0	97 744,7	97 744,7	0,0	0,0	105 654,9	105 654,9	0,0	0,0	-7 910,2	-7 910,2	0,0	0,0
територіальний податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	1 500,0	1 500,0	0,0	0,0	2 131,1	2 131,1	0,0	0,0	810,9	810,9	0,0	0,0	1 320,2	1 320,2	0,0	0,0
територіальний податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	750,0	750,0	0,0	0,0	663,2	663,2	0,0	0,0	663,1	663,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
територіальний податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	1 340,0	1 340,0	0,0	0,0	1 522,4	1 522,4	0,0	0,0	1 537,1	1 537,1	0,0	0,0	15,3	15,3	0,0	0,0
земельний податок	547 579,7	547 579,7	0,0	0,0	557 961,3	557 961,3	0,0	0,0	344 897,6	344 897,6	0,0	0,0	213 063,7	213 063,7	0,0	0,0
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	23 950,0	0,0	23 950,0	0,0	30 407,3	0,0	30 407,3	0,0	31 555,2	0,0	31 555,2	0,0	-1 147,9	0,0	-1 147,9	0,0
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0
НЕПОДАТКОВІ НАХОДЖЕННЯ	457 997,8	92 391,0	365 606,8	0,012	481 075,0	108 810,7	372 264,4	0,012	266 947,1	86 467,7	180 479,4	0,012	214 127,9	22 343,0	191 784,9	0,0
установами місцевого самоврядування (зокрема) комунальними підприємствами та їх об'єднаннями, які вносять до місцевого бюджету	900,0	900,0	0,0	0,0	177,8	177,8	0,0	0,0	-861,2	-861,2	0,0	0,0	1 039,0	1 039,0	0,0	0,0
плата за надання адміністративних послуг	37 700,0	37 700,0	0,0	0,0	38 348,1	38 348,1	0,0	0,0	30 935,1	30 935,1	0,0	0,0	7 413,0	7 413,0	0,0	0,0
плата гарантією та рестриційного внеску, що вноситься банком України "Промисловий банком" та комунальними підприємствами та їх об'єднаннями за користування оператором сітєвими послугами до місцевого бюджету	163,0	163,0	0,0	0,0	128,3	128,3	0,0	0,0	279,5	279,5	0,0	0,0	-151,2	-151,2	0,0	0,0
плата за ліцензії у сфері діяльності з організації та проведення корпоративних ігор та ігор на азартні гроші та проведення лотереї	0,0	0,0	0,0	0,0	4 620,0	4 620,0	0,0	0,0	0 000,0	0 000,0	0,0	0,0	-13 620,0	-13 620,0	0,0	0,0
виконання видаткових платежів на користування підземним водним наповненням та іншим водним, що перебуває в адміністративній території та інше	6 000,0	6 000,0	0,0	0,0	6 702,5	6 702,5	0,0	0,0	6 343,8	6 343,8	0,0	0,0	358,7	358,7	0,0	0,0
адміністративні штрафи та інші пені	1 066,0	1 066,0	0,0	0,0	938,8	938,8	0,0	0,0	1 729,5	1 729,5	0,0	0,0	-790,7	-790,7	0,0	0,0
справки авто	6 350,0	6 350,0	0,0	0,0	6 613,0	6 613,0	0,0	0,0	5 069,1	5 069,1	0,0	0,0	1 543,9	1 543,9	0,0	0,0
інше надходження	6 522,3	6 522,3	0,0	0,0	21 058,7	21 058,7	0,0	0,0	14 488,3	14 488,3	0,0	0,0	6 570,4	6 570,4	0,0	0,0
установлення штрафів за вимогу, що вимога порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища	50,0	0,0	50,0	0,0	5 601,9	0,0	5 601,9	0,0	12,3	0,0	12,3	0,0	5 589,6	0,0	5 589,6	0,0
внесок підприємств та інших підприємств за користування земельними ділянками та земельними ділянками державної та комунальної власності, які не платять у користування на території у власність, використання їх земельних ділянок	33 689,7	33 689,7	0,0	0,0	39 463,5	39 463,5	0,0	0,0	19 483,6	19 483,6	0,0	0,0	19 979,9	19 979,9	0,0	0,0
внесок підприємств та інших підприємств за користування земельними ділянками державної та комунальної власності, які не платять у користування на території у власність, використання їх земельних ділянок	33 689,7	33 689,7	0,0	0,0	39 463,5	39 463,5	0,0	0,0	19 483,6	19 483,6	0,0	0,0	19 979,9	19 979,9	0,0	0,0

Продовження дод. В

ДОХОДИ ВІД ОБРАТНІВ З КАПИТАЛОМ	17 652,5	0,0	17 652,5	17 652,5	23 591,9	7,5	23 584,4	23 584,4	11 056,6	0,8	11 055,9	11 055,9	12 535,3	6,7	12 528,5	12 528,5
в тому числі:																
вони від залучення майна, наданого в користування Автономній Республіці Крим та майна, що перебуває в державній власності	15 600,0	0,0	15 600,0	15 600,0	23 110,7	0,0	23 110,7	23 110,7	10 573,9	0,0	10 573,9	10 573,9	12 536,8	0,0	12 536,8	12 536,8
вони від продажу цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	7,5	7,5	0,0	0,0	0,8	0,8	0,0	0,0	6,7	6,7	0,0	0,0
вони від продажу цінних паперів, у тому числі: Верховною Радою Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування та іншими органами Автономної Республіки Крим	2 052,5	0,0	2 052,5	2 052,5	473,7	0,0	473,7	473,7	482,0	0,0	482,0	482,0	-8,3	0,0	-8,3	-8,3
вони від продажу цінних паперів, у тому числі: Верховною Радою Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування та іншими органами Автономної Республіки Крим	0,0	0,0	0,0	0,0	505,6	0,0	505,6	0,0	1 222,9	0,0	1 222,9	0,0	-717,3	0,0	-717,3	0,0
УСЬОГО ДОХОДИ в класифікації за видами:	8 935 498,3	8 528 289,0	487 289,3	17 652,5	9 040 979,0	8 614 217,4	426 761,7	23 584,4	8 472 289,5	8 247 977,1	224 312,4	11 055,9	568 689,6	366 240,3	202 449,3	12 528,5
Субвенції, дотації, одорокми з інших бюджетів	1 995 421,2	1 591 552,8	403 868,4	377 739,0	1 888 112,7	1 484 254,9	403 857,8	377 728,4	1 373 657,4	1 222 213,8	151 443,6	151 443,6	514 455,3	262 041,1	252 414,2	226 284,8
РАЗОМ ДОХОДИ:	8 935 498,3	8 528 289,0	487 289,3	17 652,5	9 040 979,0	8 614 217,4	426 761,7	23 584,4	8 472 289,5	8 247 977,1	224 312,4	11 055,9	568 689,6	366 240,3	202 449,3	12 528,5
ВИТРАТИ																
Верховною Радою Автономної Республіки Крим	410 065,0	391 428,9	18 636,1	7 380,3	399 432,0	381 011,8	18 420,2	7 237,6	319 206,5	310 586,2	8 700,3	8 405,9	80 225,5	70 585,6	9 719,9	-1 168,3
Окремі	3 847 594,8	3 432 223,3	415 371,5	231 165,6	3 633 948,3	3 344 578,4	288 469,9	142 446,0	3 074 357,8	2 973 719,5	100 638,3	30 138,7	558 698,5	370 858,0	187 831,6	112 307,3
Окремі за видами	733 002,6	429 817,3	303 185,3	301 857,5	629 196,8	410 760,0	218 436,8	217 109,0	514 369,0	499 686,0	104 763,0	104 374,0	114 827,8	1 154,0	113 673,8	112 735,0
Соціальна політика та соціальна інфраструктура	959 996,6	937 531,1	22 465,5	2 586,4	947 594,0	925 800,4	21 793,6	2 586,6	748 632,2	718 476,8	30 155,4	0,0	198 958,8	207 323,6	-8 344,8	2 586,6
Окремі за видами	194 581,6	182 588,7	11 992,9	6 141,5	188 330,9	187 453,2	10 662,7	5 462,8	169 398,1	160 461,9	8 936,2	4 183,4	8 332,8	7 001,3	1 331,5	1 359,4
Життєво-матеріальні умови населення	209 427,4	188 247,0	21 180,4	7 848,4	195 886,4	180 432,2	15 454,2	7 736,6	146 466,9	138 342,3	3 124,6	184,8	49 429,5	37 289,9	12 139,6	7 356,8
Життєво-матеріальні умови населення	1 890 828,7	1 814 063,4	76 765,3	75 688,3	1 792 578,7	1 721 995,0	70 583,7	70 387,7	1 662 854,9	1 602 877,0	174 677,9	171 569,2	928 823,8	1 029 115,0	-104 091,2	-101 259,5
Обслуговування житлового господарства та територіальної інфраструктури	89 020,4	88 743,4	277,0	0,0	80 177,1	79 894,1	277,0	0,0	33 299,4	33 299,4	0,0	0,0	57 841,7	57 564,7	277,0	0,0
Забезпечення діяльності виробництва, транспортування, постачання теплової енергії	49 753,1	49 753,1	0,0	0,0	49 753,1	49 753,1	0,0	0,0	90 000,0	90 000,0	0,0	0,0	-40 246,9	-40 246,9	0,0	0,0
Забезпечення діяльності електроенергетичного господарства	81 976,1	81 576,1	400,0	400,0	81 959,1	81 563,4	395,7	395,7	275 781,3	249 206,7	26 574,6	26 574,6	-193 822,2	-167 643,3	-26 178,9	-26 178,9
Забезпечення надійності та енергозбереження електроенергетики	182,0	0,0	182,0	182,0	171,8	0,0	171,8	171,8	133 593,6	0,0	133 593,6	133 593,6	-133 421,8	0,0	-133 421,8	-133 421,8
Організація благоустрою населених пунктів	1 556 956,6	1 540 726,5	16 230,1	16 230,1	1 479 739,4	1 463 510,4	16 229,0	16 229,0	310 018,0	298 507,6	11 510,4	11 401,0	1 169 721,4	1 165 002,8	4 718,6	4 828,0
Проекти, будівельно-ремонтні роботи, працездатність житла та приміщень для розвитку сільських територій	58 876,2	0,0	58 876,2	58 876,2	53 513,2	0,0	53 513,2	53 513,2	0,0	0,0	0,0	0,0	53 513,2	0,0	53 513,2	53 513,2
Витрати, пов'язані з наданням та обслуговуванням послуг житлового господарства	8,6	8,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53,9	53,9	0,0	0,0	-53,9	-53,9	0,0	0,0
Трансакційні витрати на придбання та обслуговування житлом	485,0	485,0	0,0	0,0	478,0	478,0	0,0	0,0	4,1	4,1	0,0	0,0	473,9	473,9	0,0	0,0
РАЗОМ ВИТРАТИ:	11 056,6	11 055,9	0,7	0,7	11 056,6	11 055,9	0,7	0,7	11 056,6	11 055,9	0,7	0,7	11 056,6	11 055,9	0,7	0,7
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3	-17 652,5	-1 999 987,6	-2 440 737,6	-423 176,0	-23 584,4	-1 625 289,9	-1 627 000,0	-422 687,6	-11 055,9	-1 111 311,0	-366 240,3	-202 449,3	-12 528,5
РАЗОМ ДОХОДИ ПІСЛЯ ВИТРАТ:	-2 121,1	-2 527,9	-487 289,3</													

Додаток Г

Інформація про виконання бюджету Криворізької міської територіальної громади станом за 2025 рік (код бюджету 0457810000)

Детальний бюджет Криворізької міської територіальної громади	Уточнений річний план на 2025 рік (включаючи доходи по експланованим надходженням бюджетної установи)	у тому числі:			Виконано за 2025 рік	у тому числі:			Виконано за 2024 рік	у тому числі:			Діагностичне виконання виконанні за 2025 рік у порівнянні з аналогічним періодом 2024 року	у тому числі:		
		закладний фонд	опісляплановий фонд	у тому числі бюджет розлітково		закладний фонд	опісляплановий фонд	у тому числі бюджет розлітково		закладний фонд	опісляплановий фонд	у тому числі бюджет розлітково		15-0-125-11	16-0-12	17-0-11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15-0-125-11	16-0-12	17-0-11
НАХОДЖЕННЯ																
ПОДАТКОВІ НАХОДЖЕННЯ	8 677 942,0	8 647 992,0	29 950,0	0,0	8 078 557,6	8 742 554,0	28 003,6	0,0	8 635 886,5	8 585 399,2	30 407,3	0,0	234 751,1	237 154,8	-2 403,7	0,0
податок на об'єкт нерухомого майна фізичних осіб	3 978 800,0	3 978 800,0	0,0	0,0	4 047 778,0	4 047 778,0	0,0	0,0	3 688 137,1	3 688 137,1	0,0	0,0	359 640,9	359 640,9	0,0	0,0
податок на прибуток підприємств та фізичних осіб з урахуванням спеціальних відрахувань	18 305,0	18 305,0	0,0	0,0	18 305,0	18 305,0	0,0	0,0	16 331,9	16 331,9	0,0	0,0	1 973,1	1 973,1	0,0	0,0
податок на нерухомість територіальної громади	272 000,0	272 000,0	0,0	0,0	274 733,3	274 733,3	0,0	0,0	223 602,2	223 602,2	0,0	0,0	51 131,1	51 131,1	0,0	0,0
виробничий податок з виробників в Україні підприємств торгівлі (продуцентів)	23 100,0	23 100,0	0,0	0,0	25 568,3	25 568,3	0,0	0,0	22 476,0	22 476,0	0,0	0,0	3 092,3	3 092,3	0,0	0,0
виробничий податок з виробників на частку територій України підприємств торгівлі (продуцентів)	213 500,0	213 500,0	0,0	0,0	218 107,1	218 107,1	0,0	0,0	138 376,7	138 376,7	0,0	0,0	79 730,4	79 730,4	0,0	0,0
виробничий податок з ретельної розробки території підприємств торгівлі	327 500,0	327 500,0	0,0	0,0	324 381,8	324 381,8	0,0	0,0	309 539,1	309 539,1	0,0	0,0	14 842,7	14 842,7	0,0	0,0
міський податок:	3 814 787,0	3 814 787,0	0,0	0,0	3 833 680,5	3 833 680,5	0,0	0,0	4 186 936,2	4 186 936,2	0,0	0,0	-273 259,7	-273 259,7	0,0	0,0
податок на майно:	3 179 950,0	3 179 950,0	0,0	0,0	3 187 898,7	3 187 898,7	0,0	0,0	3 547 422,5	3 547 422,5	0,0	0,0	-369 922,8	-369 922,8	0,0	0,0
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, оподаткований юридичними особами, не є власниками об'єкта нерухомого майна	16,0	16,0	0,0	0,0	45,9	45,9	0,0	0,0	15,7	15,7	0,0	0,0	30,2	30,2	0,0	0,0
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, оподаткований фізичними особами, не є власниками об'єкта нерухомого майна	277,9	277,9	0,0	0,0	520,0	520,0	0,0	0,0	348,5	348,5	0,0	0,0	171,5	171,5	0,0	0,0
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, оподаткований фізичними особами, не є власниками об'єкта нерухомого майна	3 253,2	3 253,2	0,0	0,0	3 445,1	3 445,1	0,0	0,0	3 555,2	3 555,2	0,0	0,0	-110,1	-110,1	0,0	0,0
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, оподаткований фізичними особами, не є власниками об'єкта нерухомого майна	8 652,9	8 652,9	0,0	0,0	8 833,8	8 833,8	0,0	0,0	9 325,1	9 325,1	0,0	0,0	-491,3	-491,3	0,0	0,0
виробничий податок з виробників	514 150,0	514 150,0	0,0	0,0	516 575,3	516 575,3	0,0	0,0	476 057,9	476 057,9	0,0	0,0	40 477,4	40 477,4	0,0	0,0
виробничий податок з фізичних осіб	12 000,0	12 000,0	0,0	0,0	12 372,5	12 372,5	0,0	0,0	11 787,1	11 787,1	0,0	0,0	585,4	585,4	0,0	0,0
виробничий податок з фізичних осіб	119 800,0	119 800,0	0,0	0,0	118 405,6	118 405,6	0,0	0,0	97 744,7	97 744,7	0,0	0,0	20 660,9	20 660,9	0,0	0,0
територіальний податок з фізичних осіб	1 360,0	1 360,0	0,0	0,0	1 444,6	1 444,6	0,0	0,0	2 131,1	2 131,1	0,0	0,0	-686,5	-686,5	0,0	0,0
територіальний податок з юридичних осіб	1 140,0	1 140,0	0,0	0,0	1 192,6	1 192,6	0,0	0,0	667,2	667,2	0,0	0,0	529,4	529,4	0,0	0,0
урадянський збір	867,0	867,0	0,0	0,0	1 063,6	1 063,6	0,0	0,0	1 552,4	1 552,4	0,0	0,0	-488,8	-488,8	0,0	0,0
власний податок	633 970,0	633 970,0	0,0	0,0	644 718,2	644 718,2	0,0	0,0	557 961,3	557 961,3	0,0	0,0	86 756,9	86 756,9	0,0	0,0
власний податок	29 950,0	0,0	29 950,0	0,0	28 003,6	0,0	28 003,6	0,0	30 407,3	0,0	30 407,3	0,0	-2 403,7	0,0	-2 403,7	0,0
НЕПОДАТКОВІ НАХОДЖЕННЯ	461 605,8	116 956,3	344 649,5	0,012	467 738,8	121 385,1	346 345,7	0,012	481 875,0	188 810,7	372 244,4	0,012	-13 344,2	12 574,4	-25 918,6	0,0
частка чистого прибутку (доходу) юридичних підприємств підприємств та їх об'єднань, що надходить до місцевого бюджету	74,0	74,0	0,0	0,0	-64,5	-64,5	0,0	0,0	177,8	177,8	0,0	0,0	-242,3	-242,3	0,0	0,0
плата за місцями адміністративних послуг	33 950,0	33 950,0	0,0	0,0	34 466,5	34 466,5	0,0	0,0	38 348,1	38 348,1	0,0	0,0	-3 881,6	-3 881,6	0,0	0,0
плата гарантітного та пострайтового секторів, що включені Законом України "Про створення державного та комунального майна", що підлягають передачі в адміністративну систему управління майна до місцевого бюджету	195,0	195,0	0,0	0,0	221,9	221,9	0,0	0,0	128,3	128,3	0,0	0,0	93,6	93,6	0,0	0,0
виплати за отримання від окремих платів за користування об'єктами нерухомого майна та іншими майнами, що перебувають у комунальній власності	8 600,0	8 600,0	0,0	0,0	8 891,9	8 891,9	0,0	0,0	6 702,5	6 702,5	0,0	0,0	2 189,4	2 189,4	0,0	0,0
адміністративні штрафи та пені за проступки	1 580,0	1 580,0	0,0	0,0	628,5	1 628,5	0,0	0,0	938,8	938,8	0,0	0,0	689,7	689,7	0,0	0,0
зарплата майно	8 700,0	8 700,0	0,0	0,0	1146,0	9 846,0	0,0	0,0	6 613,0	6 613,0	0,0	0,0	2 533,6	2 533,6	0,0	0,0
надходження сум кредиторської та дебіторської відповідальності підприємств, організацій та установ, задов'язаних зрештою до місцевої влади	0,0	0,0	0,0	0,0	23,9	23,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	23,9	23,9	0,0	0,0
інші надходження	19 870,3	19 870,3	0,0	0,0	21 100,7	21 100,7	0,0	0,0	21 058,7	21 058,7	0,0	0,0	42,0	42,0	0,0	0,0
грошові стягнення за вилучення майна порушником відповідальності про створення комунального підприємства	50,0	0,0	50,0	0,0	753,1	0,0	753,1	0,0	5 601,9	0,0	5 601,9	0,0	-4 848,8	0,0	-4 848,8	0,0
плата за вилучення на спеціальних ділянках державної та комунальної власності, що не підлягає у користування та не передані у власність, вилучення їх спеціального майна, вилучення на спеціальних ділянках державної та комунальної власності (власники майна) без спеціального дозволу	41 857,0	41 857,0	0,0	0,0	43 839,6	43 839,6	0,0	0,0	39 463,5	39 463,5	0,0	0,0	4 376,1	4 376,1	0,0	0,0

Продовження дод. Г

в	с	о	к	р	о	н	і	з	л	м	к	р	о	н		
внесок на збільшення виробничих підприємств і організацій та проведення аграрних ліній у складі аграрних підприємств	2 130,0	2 130,0	0,0	0,0	2 130,0	2 130,0	0,000	0,000	-4 620,0	-4 620,0	0,000	0,000	6 750,000	6 750,000	0,000	0,000
ДОХОДИ ВІД ОПЕРАЦІЙ З КАПІТАЛОМ	12 052,5	0,0	12 052,5	12 052,5	10 829,9	0,0	10 829,9	10 829,9	23 591,9	7,5	23 584,4	23 584,4	-12 762,0	-7,5	-12 754,5	-12 754,5
у тому числі:																
внески на відшкодування майна, що належить Автономній Республіці Крим та майна, що перебуває в комунальній власності	10 000,0	0,0	10 000,0	10 000,0	10 623,2	0,0	10 623,2	10 623,2	23 110,7	0,0	23 110,7	23 110,7	-12 487,5	0,0	-12 487,5	-12 487,5
надходження коштів від Територіального центру управління державних закладів і територіального житлова	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,5	7,5	0,0	0,0	-7,5	-7,5	0,0	0,0
внески на відшкодування майна	2 052,5	0,0	2 052,5	2 052,5	206,7	0,0	206,7	206,7	473,7	0,0	473,7	473,7	-267,0	0,0	-267,0	-267,0
внески в грошовій формі Верховною Радою Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої	0,0	0,0	0,0	0,0	7 936,9	0,0	7 936,9	0,0	505,6	0,0	505,6	0,0	7 431,3	0,0	7 431,3	0,0
УСЬОГО ДОХОДІВ власних та зарплатних:	9 151 600,3	8 764 948,3	386 652,0	12 052,5	9 257 055,2	8 863 939,1	303 116,1	10 829,9	9 040 979,1	8 614 217,4	426 761,7	23 584,4	216 076,1	249 721,7	-33 645,5	-12 754,5
Субвенції, дотації, отримані з інших бюджетів	2 183 741,3	1 743 852,7	439 888,6	401 593,2	2 121 910,3	1 685 200,1	436 702,2	404 586,3	1 888 112,7	1 484 254,9	403 857,8	377 728,4	233 797,6	200 953,2	32 844,4	23 857,9
Гроші, що надійшли до місцевих бюджетів	233 432,6	0,0	233 432,6	0,0	217 755,5	0,0	217 755,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	217 755,5	0,0	217 755,5	0,0
РАЗОМ ДОХОДІВ:	11 568 774,2	10 508 801,0	0,0	413 644,7	11 125 160,9	10 547 878,2	346 232,2	10 829,9	11 467 004,1	10 038 434,8	426 761,7	23 584,4	216 076,1	249 721,7	-33 645,5	-12 754,5
ВИТРАТИ																
Державні утримання	489 213,7	478 386,4	10 827,3	10 601,3	481 955,7	471 940,3	10 015,4	9 860,8	399 432,0	381 011,8	18 420,2	7 237,6	82 523,7	90 928,5	-8 404,8	2 623,2
Оплата	4 268 041,5	3 787 592,0	580 449,5	243 927,9	4 154 750,6	3 630 811,3	523 939,3	217 053,9	3 633 048,3	3 344 578,4	288 469,9	142 446,0	521 702,3	286 232,9	235 469,4	74 607,9
Оплата зарплат	677 856,1	392 696,3	285 159,8	285 006,0	623 977,5	372 096,8	251 880,7	251 726,8	629 196,8	410 760,0	218 436,8	217 109,0	-5 219,3	-38 663,2	33 443,9	34 617,8
Соціальний захист та соціальне забезпечення	1 188 178,8	976 372,0	211 806,8	176 540,4	1 120 596,0	952 592,1	168 003,9	133 863,1	947 594,0	925 800,4	21 793,6	2 506,6	173 002,0	26 791,7	146 210,3	131 356,5
Культура і мистецтво	235 713,5	189 245,5	46 468,0	33 687,7	218 623,7	182 371,7	36 252,0	24 218,5	178 130,9	167 463,2	10 667,7	5 462,8	40 492,8	14 908,5	25 584,3	18 747,7
Фізична культура і спорт	227 370,0	216 007,9	11 362,1	387,0	217 411,8	207 609,4	9 802,4	387,0	195 896,4	180 632,2	15 264,2	7 720,6	21 515,4	26 977,2	-5 461,8	-7 333,6
Житлово-комунальне господарство	3 109 469,9	1 976 296,1	1 133 173,8	1 105 404,7	2 672 324,9	1 842 583,0	829 741,9	801 972,8	1 792 578,7	1 721 992,0	70 586,7	70 309,7	879 746,2	120 591,0	759 155,2	731 663,1
Обслуговування житлового господарства	159 861,9	69 447,3	90 414,6	81 028,0	154 003,3	68 178,6	85 824,7	76 438,1	80 171,1	79 894,1	277,0	0,0	73 832,2	-11 715,5	85 547,7	76 438,1
Забезпечення діяльності в агробізнесі, транспортному, постачання теплої енергії	157 617,1	70 000,0	87 617,1	87 617,1	130 933,1	70 000,0	60 933,1	60 933,1	49 753,1	49 753,1	0,0	0,0	81 180,0	20 246,9	60 933,1	60 933,1
Забезпечення діяльності в агробізнесі-агропромислового господарства	157 945,5	126 859,3	31 086,2	31 086,2	156 502,6	126 859,3	29 643,3	29 643,3	81 959,1	81 563,4	395,7	395,7	74 543,5	45 295,9	29 247,6	29 247,6
Забезпечення надійної та безпечної експлуатації ліній	22 895,6	0,0	22 895,6	22 895,6	22 781,0	0,0	22 781,0	22 781,0	171,8	0,0	171,8	171,8	22 609,2	0,0	22 609,2	22 609,2
Організація благоустрою	1 705 871,8	1 667 348,6	38 523,2	20 692,6	1 577 410,2	1 538 897,3	38 512,9	20 682,3	1 479 739,4	1 463 510,4	16 229,0	16 229,0	97 670,8	75 386,9	22 283,9	4 453,3

Витрати, пов'язані з наданням та обслуговуванням місцевих, регіональних, державних кредитів, наданих громадянам на будівництво/реконструкцію/ремонт будинку	8,6	8,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Проекти, будівництво-ремонтні роботи, прибирання житла та придатність для розвитку сільських та інших форм житлового, мобільних та постійних, та забезпечення житлової інфраструктури, мобільних та постійних житлових підприємств, осіб з їх числа	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53 513,2	0,0	53 513,2	53 513,2	-53 513,2	0,0	-53 513,2	-53 513,2
Забезпечення якості отриманих кредитів для забезпечення повною мірою житлом громадян, які втрачають житлово-комунальне господарство	1 026,0	1 026,0	0,0	0,0	867,0	867,0	0,0	0,0	478,0	478,0	0,0	0,0	389,0	389,0	0,0	0,0
Інші витрати у сфері житлово-комунального господарства	41 606,3	41 606,3	0,0	0,0	37 700,8	37 700,8	0,0	0,0	46 793,0	46 793,0	0,0	0,0	-9 012,2	-9 012,2	0,0	0,0
Відшкодування витрат житлово-комунального господарства	822 426,4	0,0	822 426,4	822 426,4	564 469,0	0,0	564 469,0	564 469,0	0,0	0,0	0,0	0,0	564 469,0	0,0	564 469,0	564 469,0
Результати проєкту (постійні) в агробізнесі-агропромислового господарства фонду, повноважень / інших видів бюджетної адресної, на разуюнок життів місцевих бюджетів	40 210,7	0,0	40 210,7	39 658,8	27 577,9	0,0	27 577,9	27 026,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27 577,9	0,0	27 577,9	27 026,0
Цілісвоєчасне виконання із законодавства	543,8	543,8	0,0	0,0	388,8	388,8	0,0	0,0	430,2	430,2	0,0	0,0	-41,4	-41,4	0,0	0,0
Регіональний розвиток та інші інвестиційні проєкти	76 226,1	0,0	76 226,1	72 199,2	8 777,0	0,0	2 777,0	2 777,0	133 545,0	133 545,0	0,0	133 545,7	133 545,7	-130 768,7	0,0	-130 768,7
Відшкодування витрат житлово-комунального господарства	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5 876,8	5 876,8	5 876,8	-5 876,8	0,0	-5 876,8	-5 876,8	
Відшкодування освітніх установ та шкіл	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	38 569,8	38 569,8	38 569,8	-38 569,8	0,0	-38 569,8	-38 569,8	
Відшкодування медичних установ та шкіл	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8 586,9	8 586,9	8 586,9	-8 586,9	0,0	-8 586,9	-8 586,9	
Відшкодування інших витрат житлово-комунального господарства	54,1	0,0	54,1	54,1	54,1	0,0	54,1	54,1	48 349,4	48 349,4	48 349,4	-48 295,3	0,0	-48 295,3	-48 295,3	
Результати проєкту у рамках Програми розвитку України III	3 758,7	0,0	3 758,7	758,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Виконання інвестиційних проєктів на разуюнок субвенцій з інших бюджетів	71 386,4	0,0	71 386,4	71 386,4	2 722,9	0,0	2 722,9	2 722,9	0,0	0,0	0,0	0,0	2 722,9	0,0	2 722,9	2 722,9
Результати проєкту (постійні) в агробізнесі-агропромислового господарства освітніх установ та шкіл, повноважень / інших видів бюджетної адресної, на разуюнок життів місцевих бюджетів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6 117,3	6 117,3	6 117,3	-6 117,3	0,0	-6 117,3	-6 117,3	
Результати проєкту (постійні) в агробізнесі-агропромислового господарства освітніх установ та шкіл, повноважень / інших видів бюджетної адресної, на разуюнок життів місцевих бюджетів	1 026,9	0,0	1 026,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	657,0	657,0	657,0	-657,0	0,0	-657,0	-657,0	

Продовження дод. Г

к	с	д	е	р	в	н	т	з	л	м	ч	о	р	д	к	
Внес субсидій з місцевого бюджету	86 334,4	27 745,1	58 589,3	58 589,3	70 529,8	26 647,0	43 882,8	43 882,8	157 291,6	157 291,6	0,0	0,0	-46 761,8	-130 644,6	43 882,8	43 882,8
Субсидій з місцевого бюджету на виконання завдань місцевого бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів	0,0				0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Субсидій з місцевого бюджету на виконання завдань місцевого бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів	0,0				0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Субсидій з місцевого бюджету на виконання завдань місцевого бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів	0,0				0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Субсидій з місцевого бюджету на виконання завдань місцевого бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів	203 774,2	90 457,1	113 317,1	113 317,1	197 282,4	88 244,2	109 038,2	109 038,2	51 561,7	23 171,3	28 390,4	28 390,4	145 720,7	65 072,9	80 647,8	80 647,8
УСЬОГО ВИДАТКІВ:	13 413 989,6	10 066 198,4	3 347 791,2	2 622 898,6	12 537 028,1	9 729 588,7	2 807 447,4	2 105 665,3	10 996 459,0	9 052 179,0	1 944 280,0	1 582 200,5	1 540 549,1	677 481,7	863 167,4	523 464,8
Кредитування бюджету	45 554,0	0,0	45 554,0	45 554,0	-327,0	0,0	-327,0	0,0	-395,9	0,0	-395,9	0,0	68,9	0,0	68,9	0,0
Позичення від банків	143,0	0,0	143,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Позичення від банків	-143,0	0,0	-143,0	0,0	-327,0	0,0	-327,0	0,0	-395,9	0,0	-395,9	0,0	68,9	0,0	68,9	0,0
Позичення від банків	45 554,0	0,0	45 554,0	45 554,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансування бюджету	1 876 898,0	-442 682,6	2 319 588,6	2 254 799,9	940 326,8	-819 566,5	1 759 893,3	1 693 249,1	78 236,3	-1 046 293,2	1 124 529,5	1 180 887,7	862 098,5	226 726,7	635 363,8	512 361,4

Сторінка 7